

Gmina
Konopnica

Gminna Strategia
Rozwiązywania
Problemów Społecznych

na lata 2021 – 2030

Spis treści

SPIS TREŚCI.....	2
I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	4
1. PODSTAWA PRAWNA STRATEGII, ZGODNOŚĆ Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM ORAZ STRATEGIAMI NARODOWYMI I EUROPEJSKIMI.....	4
2. POWIĄZANIE STRATEGII Z KRAJOWYMI AKTAMI PRAWNYMI.....	5
2.1 Zgodność z prawem wspólnotowym.....	6
2.2 Zgodność ze strategiami europejskimi.....	7
2.3 Zgodność z dokumentami krajowymi.....	8
2.4 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi.....	9
II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII.....	11
1. PRZEBIEG PROCESU WYPRACOWANIA STRATEGII.....	11
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	15
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE.....	15
2. HISTORIA.....	15
3. GOSPODARKA GMINY.....	16
3.1 Przedsiębiorczość.....	16
4. LUDNOŚĆ GMINY.....	18
4.1 Demografia.....	18
4.2 Poziom życia.....	21
4.3 Mieszkalnictwo.....	22
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA GMINY KONOPNICA.....	23
5.1 Oświata.....	23
5.2 Kultura.....	25
5.3 Służba zdrowia.....	27
5.4 Pomoc społeczna.....	28
5.5 Bezpieczeństwo publiczne.....	38
5.6 Rekreacja i sport.....	39
5.7 Organizacje społeczne.....	40

6. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY.....	41
6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Konopnica na podstawie danych instytucji. 41	
6.2 Problemy i oczekiwania społeczne mieszkańców na podstawie ankiety.....	55
6.3 Analiza SWOT.....	63
IV PLANOWANIE DZIAŁAŃ.....	64
1. MISJA I WIZJA GMINY KONOPNICA.....	64
2. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ.....	65
3. CELE I HARMONOGRAM REALIZACJI.....	68
4. RAMY FINANSOWE STRATEGII.....	82
5. PROGRAMY.....	83
V. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	84
1. SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII.....	84
2. EWALUACJA STRATEGII.....	91
ZAŁĄCZNIKI.....	93
WYKAZ SKRÓTÓW.....	100
SPIS WYKRESÓW I TABEL.....	101

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Państwo polskie poprzez instytucje realizujące politykę społeczną umożliwia swoim obywatelom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Stale wzrastający zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej spowodowany jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak np.: starzenie się społeczeństwa, a co za tym idzie, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób starszych i niepełnosprawnych, uzależnieniami oraz wyzwaniami, którym musi podołać współczesna rodzina.

Działania prowadzone przez instytucje pomocy i integracji społecznej opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną – a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych – jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Każde państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie Strategii jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy Unii Europejskiej.

1. Podstawa prawna Strategii, zgodność z prawem wspólnotowym oraz strategiami narodowymi i europejskimi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Konopnica tworzona jest z mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.), która w art. 17 ust. 1 pkt 1 nakłada na Gminy obowiązek „opracowania i realizacji gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16 b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,

- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

2. Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Konopnica (GSRPS) jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2020 poz.256 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2020 poz. 1057);
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 poz. 217 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 poz. 2277 z późn. zm.);
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 poz. 2050);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2020 poz. 1409 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Z 2020 poz. 426 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2020 poz. 111 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2020 poz. 821);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2020 poz. 808 z późn. zm.);

- Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2019 poz. 2365 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2020 poz. 802 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 poz. 2133);
- Ustawy z dnia 04 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 poz. 1297);
- Ustawy z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 poz. 1348);
- Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 poz. 685.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 poz. 2407 z późn.zm.);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U z 2020 poz. 1329).
- Ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. (Dz.U.2020 poz. 1936) o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.
- Ustawy z dnia 19 lipca 2019r., o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami(Dz.U. z 2019r., poz. 1696).
Ustawy z dnia 19 lipca 2019r., o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami(Dz. U. z 2020 r. poz. 1062).

2.1 Zgodność z prawem wspólnotowym

Prawo wspólnotowe (*acquis communautaire*) nie ingeruje w systemowe rozwiązania w zakresie pomocy społecznej obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Funkcjonuje jednak polityka społeczna Unii koordynująca narodowe polityki społeczne w zakresie koniecznym z punktu widzenia funkcjonowania wspólnoty.

2.2 Zgodność ze strategiami europejskimi

Jednym z wiodących celów Unii Europejskiej jest wyrównywanie poziomu rozwoju krajów i regionów. Polska uczestniczy w polityce społeczno-gospodarczej Unii, co oznacza między innymi korzystanie z funduszy unijnych. W obszarze polityki społecznej jest to Europejski Fundusz Społeczny (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1304/2013), który jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach:

Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020

Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

EFS jest głównym instrumentem wspierającym polityki i zadania priorytetowe, których celem jest osiągnięcie postępów w kierunku pełnego zatrudnienia, poprawy jakości i wydajności pracy, zwiększenie mobilności geograficznej i zawodowej pracowników w Unii. Poprawa systemów kształcenia i szkolenia, propagowanie włączenia społecznego oraz zapobieganie i zwalczanie ubóstwa. Fundusz ten przyczynia się tym samym do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Głównym celem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

2.3 Zgodność z dokumentami krajowymi

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Konopnica są zgodne z następującymi dokumentami strategicznymi:

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030, której celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020, która za jeden z celów stawia rozwój kapitału ludzkiego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie, która jako strategiczny cel polityki regionalnej wskazuje efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, w którym określono kluczowe kierunki rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030. Nowy wymiar aktywnej integracji.

Celem głównym programu jest trwałe zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 mln osób oraz wzrost spójności społecznej.

W programie wyróżniono pięć celów operacyjnych:

1. Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży. *Zapewnienie rodzinom z dziećmi dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, który zwiększy szanse na aktywizację rodziców oraz umożliwi kompleksową profilaktykę zapobiegającą ubóstwu.*
2. Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży wejścia na rynek pracy i tworzenia rodzin. *Stworzenie spójnego systemu działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych umożliwiającego młodzieży przygotowanie do wejścia na rynek pracy, zdobycie niezbędnych kompetencji oraz umiejętności ułatwiających włączenie społeczne, aktywność zawodową i rozwój rodziny.*
3. Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko. *Rozwój systemu aktywnej integracji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób, rodzin i środowisk zagrożonych wykluczeniem,*

umożliwiając łączenie ról społecznych zawodowych i rodzinnych oraz zwiększenie roli społeczności lokalnej opartych o zasadę partnerstwa publiczno-społecznego .

4. *Zapobieganie niepewności mieszkaniowej. Zapewnienie dostępu do niedrogich mieszkań na wynajem umożliwiających stabilność rodzin i aktywizację zawodową rodzin oraz zapobieganie utracie mieszkania i bezdomności powodującej wykluczenie społeczne.*
5. *Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni. Zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym, zależnym przyjaznych form opieki i form aktywnego spędzania czasu oraz aktywnego włączania się osób starszych w życie publiczne i zawodowe.*

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025– działania przedstawione w Strategii są zgodne z założeniami zawartymi w w/w Programie, celem strategicznym Programu jest wydłużenie życia, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu. Cel strategiczny można osiągnąć dzięki realizacji celów operacyjnych. W NPZ są one ukierunkowane na zmniejszenie narażenia społeczeństwa na największe zagrożenia dla zdrowia. W katalogu zadań niezbędnych do realizacji tych celów znajdują się działania konieczne do poprawy stanu zdrowia i jakości życia zarówno całego społeczeństwa, jak i szczególnie zagrożonych grup.

Cele operacyjne programu:

1. *Poprawa sposobu żywienia, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej społeczeństwa.*
2. *Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.*
3. *Profilaktyka problemów zdrowia psychicznego i poprawa dobrostanu psychicznego społeczeństwa.*
4. *Ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki.*
5. *Promocja zdrowego i aktywnego starzenia się.*
6. *Poprawa zdrowia prokreacyjnego*

2.4 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi

Zgodność ze Strategią Rozwoju Gminy Konopnica na lata 2016-2022

W dokumencie wyróżniono następujące obszary priorytetowe:

1. *Obszar rozwoju społeczno-ekonomicznego.*
2. *Obszar kulturowo-przyrodniczy.*

3. Obszar infrastrukturalny.

Dla obszaru 1 wyznaczono następujące cele operacyjne:

Cel 1.1 Aktywizacja obywatelska mieszkańców i rozwijanie partycypacyjnych metod w zarządzaniu gminą.

Cel 1.2 Rewitalizacja społeczna i działanie na rzecz integracji społecznej mieszkańców gminy.

Cel 1.3 Promocja gospodarki lokalnej, zatrudnienia i aktywizacji zawodowej na terenie gminy.

Cel 1.4 Rozwój edukacji w gminie.

Cel 1.5 Poprawa jakości usług w zakresie ochrony zdrowia i życia w gminie.

Zgodność ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Lubelskim na lata 2017-2023

Cele strategiczne w rozwiązywaniu problemów społecznych:

1. Wsparcie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.
2. Integracja osób z niepełnosprawnościami.
3. Przeciwdziałanie zjawiskom bezrobocia i wykluczenia społecznego.
4. Skuteczna edukacja.
5. Ochrona zdrowia.
6. Budowa społeczeństwa obywatelskiego.

Zgodność ze Strategią Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2021-2030

W strategii wyróżniono 7 celów głównych:

1. Wzrost zatrudnienia i ograniczenie poziomu ubóstwa w województwie lubelskim do 2020 roku.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, włączenie społeczne oraz wzrost aktywności i udziału w życiu społecznym osób starszych.
3. Budowa spójnego systemu pomocy efektywnie wspierającego rodzinę w województwie lubelskim.
4. Włączenie niepełnosprawnych mieszkańców województwa lubelskiego w życie społeczne i zawodowe.
5. Włączenie osób z zaburzeniami psychicznymi w życie społeczne i zawodowe.
6. Aktywne społeczności lokalne województwa lubelskiego.
7. Budowa efektywnej ekonomii społecznej w województwie lubelskim.

Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą 2030)

Cele strategiczne ww. strategii rozwoju obejmują:

1. Wzmacnianie urbanizacji regionu.
2. Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich.

3. Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu.
4. Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu.

Inne dokumenty strategiczne:

- *Strategia Rozwoju Powiatu Lubelskiego na lata 2016-2022 (z perspektywą do roku 2030);*
- *Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia;*
- *Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2014-2020;*
- *Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla województwa lubelskiego na lata 2018 – 2022;*
- *Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020;*

II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII

Do prac nad wypracowaniem Strategii zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu Gminy.

1. Przebieg procesu wypracowania Strategii

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego,
- diagnoza sytuacji społecznej Gminy,
- planowanie działań,
- opracowanie dokumentu.

Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie:

- analiza sytuacji społecznej w Gminie w oparciu o opinie przedstawicieli instytucji administracji samorządowej, organizacji społecznych analizę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- analiza doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,
- dotychczasowa współpraca instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej,
- formułowanie wizji rozwoju społecznego Gminy.

Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w Gminie:

- identyfikacja i kategoryzacja problemów społecznych w Gminie,

- określenie zasobów społecznych Gminy.

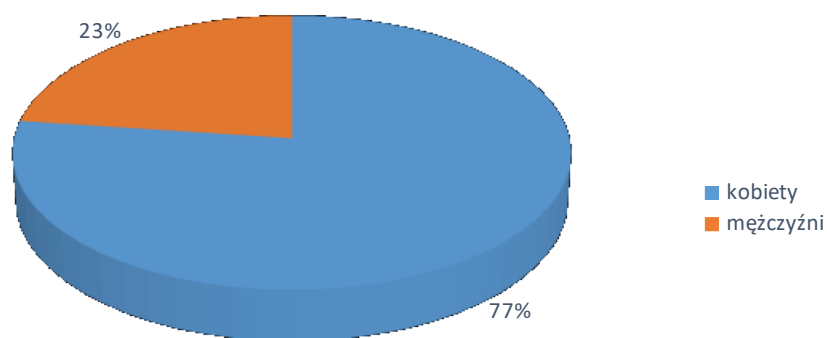
Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o zasady rozwoju społecznego:

- formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju Gminy,
- formułowanie celów strategicznych,
- określanie celów oraz kierunków działań w Gminie,
- określanie sposobu zarządzania realizacją strategii,
- ustalenie zasad monitoringu,
- opracowanie procedur ewaluacji.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Gminy Konopnica, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopnicy, placówki oświatowe oraz wyniki anonimowych ankiet na temat występujących w Gminie problemów i oczekiwań.

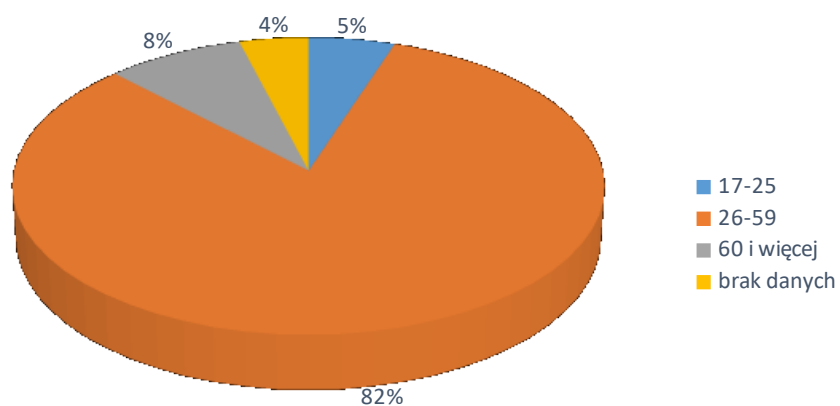
Elementem uspołecznienia procesu budowy GSRPS, było przeprowadzenie badania ankietowego skierowanego do mieszkańców - osób zainteresowanych uczestnictwem w życiu społecznym Gminy. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięło łącznie 96 osób (74 kobiety, 22 mężczyzn).

Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

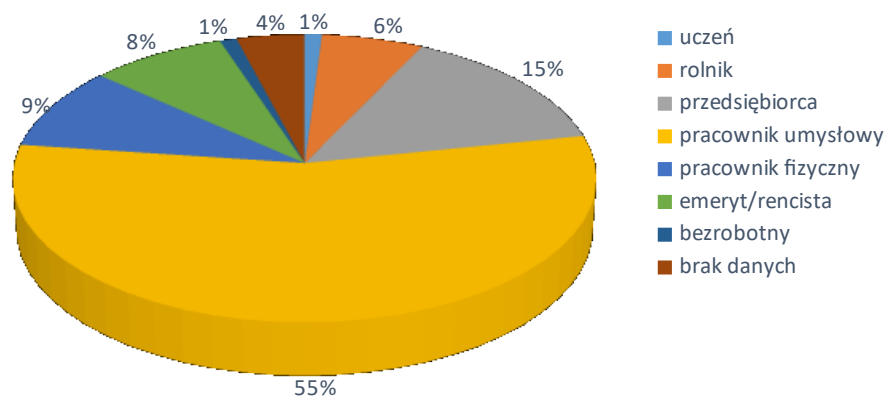
Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby mieszczące się w przedziale 26-59 lat - 79 osób. Druga pozycja przypadła natomiast grupie wiekowej 60 i więcej lat - było to 8 osób.

Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

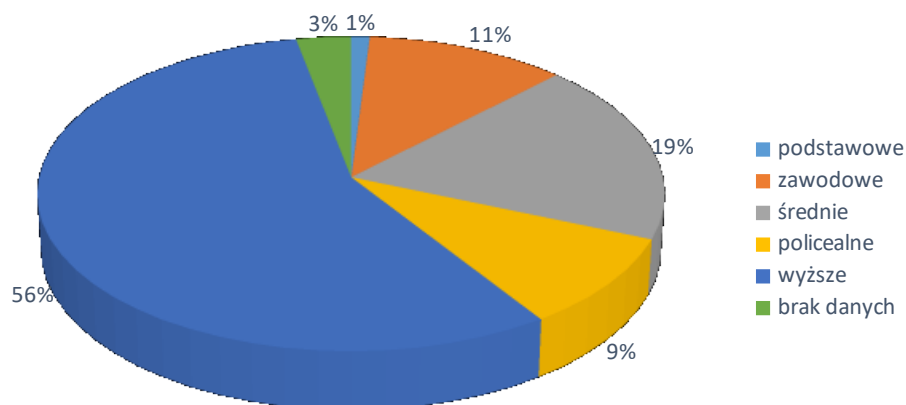
Pytani o aktywność zawodową mieszkańcy Gminy Konopnica deklarowali się najczęściej jako pracownik umysłowy (53 osoby), następną pod względem liczebności grupę zawodową stanowili przedsiębiorcy (14 osób).

Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (54 osoby).

Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację i efektywną realizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz samorządowych. Oparcie przygotowania dokumentu strategicznego o proces partycypacji społecznej gwarantuje rzetelną diagnozę oraz wypracowanie adekwatnych do zdiagnozowanych problemów kierunków realizacji strategii. Przedłożony materiał został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Konopnicy przy merytorycznym wsparciu eksperta zewnętrznego – Agnieszki Wróblewskiej.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Położenie geograficzne

Rysunek 1. Umiejscowienie gminy Konopnica w powiecie lubelskim w województwie lubelskim. Źródło: <https://www.osp.org.pl>

Gmina Konopnica położona jest w powiecie lubelskim, w województwie lubelskim w sąsiedztwie miasta Lublin. Przez obszar gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o charakterze ponadlokalnym. Gmina sąsiaduje od północy z gminą Jastków, od południa z gminą Niedrzwica Duża, od zachodu z gminami: Wojciechów i Belżyce, od wschodu z miastem Lublinem. Powierzchnia gminy wynosi 93 km². W jej skład wchodzi 21 sołectw: Konopnica, Kozubszczyzna, Lipniak, Marynin, Motycz, Motycz-Józefin, Motycz-Konopnica, Motycz Leśny, Pawlin, Radawczyk Drugi, Radawiec Duży, Radawiec Mały, Sporniak, Stasin, Szerokie, Tereszyn, Uniszowice, Zemborzyce Dolne, Zemborzyce Podleśne, Zemborzyce Tereszyńskie, Zemborzyce Wojciechowskie.

3. Historia

Prowadzone wykopaliska archeologiczne na terenie gminy potwierdzają obecność słowiańskich osad we wczesnym średniowieczu, między VI a X wiekiem. Motycz leżał wówczas przy głównym szlaku handlowym na Ruś. Do pierwszej poł. XIV wieku Motycz był

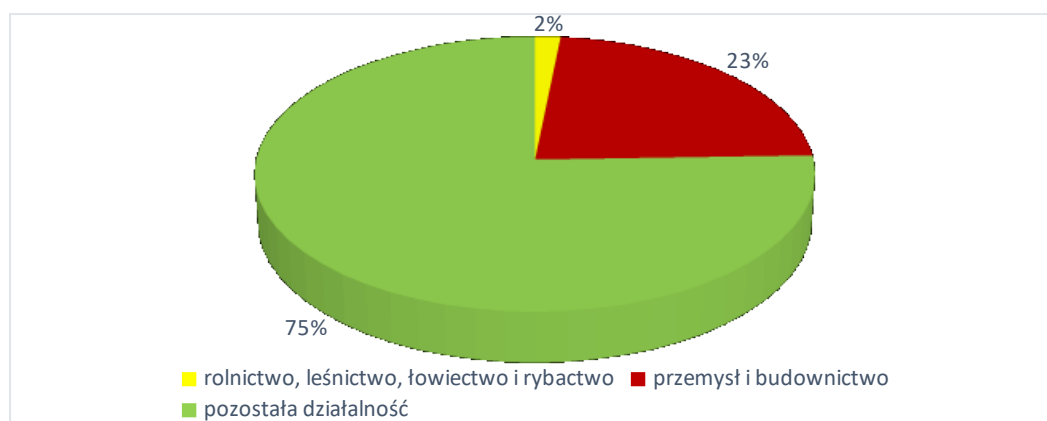
dominującą miejscowością na tym terenie. Od połowy XIV wieku zaczyna rosnać ranga Konopnicy. Pierwsza wzmianka o tej miejscowości pochodzi z 1342 r., była wtedy wsią królewską. Z dokumentów wynika, iż wójt Konopnicy posługiwał się wówczas pieczęcią z pół-kozłem. Do tej tradycji nawiązuje dzisiejszy herb gminy. W 1453 roku Kazimierz Jagiellończyk wyraził zgodę na sprzedaż Konopnicy na rzecz szpitala lubelskiego. W XV wieku Konopnica stanowiła centrum życia gospodarczego i religijnego na tym terenie. Z 1400 roku pochodzi pierwsza wzmianka o kościele w tej miejscowości, a od 1453 roku notowana jest szkoła parafialna w Konopnicy. Obecnie na miejscu starego kościoła znajduje się murowana świątynia wzniesiona w początkach XX wieku.

4. Gospodarka Gminy

3.1 Przedsiębiorczość

W 2018 roku na terenie Gminy Konopnica było zarejestrowanych 1604 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, spośród których 11 należało do sektora publicznego, a 1581 do sektora prywatnego. W ramach wszystkich przedsiębiorstw 75% wykonuje pozostałą działalność gospodarczą, 23% działa w ramach przemysłu i budownictwa, a 2% to rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Konopnica (rok 2018). Podział według rodzajów działalności PKD 2007. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

W ramach sektora publicznego spośród 11 podmiotów 8 należy do państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego. Z kolei sektor prywatny, to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (1331 jedn.), oraz spółki handlowe (122 jedn.), spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (8 jedn.)

spółdzielnie (4 jedn.), fundacje (4 jedn.) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (29 jedn.). Na przestrzeni lat 2016-2018 przybyło w Gminie 180 podmiotów gospodarczych.

Odnosząc się do wskaźników podmiotów gospodarki narodowej (przyjętych dla celów porównawczych przez GUS), należy stwierdzić, że na 10 tys. ludności na terenie Gminy Konopnica przypada 1158 firm. Na 100 osób w wieku produkcyjnym 15,6 osób fizycznych prowadzi działalność gospodarczą. Odnosząc się do fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych można stwierdzić, iż na 10 tys. mieszkańców przypadają 24 tego typu podmioty.

W gminie Konopnica w **2019 roku** zarejestrowanych było 634 podmiotów gospodarczych, z przewagą małych firm usługowych i handlowych na potrzeby lokalne oraz produkcyjnych. Większość działających podmiotów to firmy jednoosobowe lub kilkuosobowe. Struktura branżowa podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy przedstawia się następująco: Handel i gastronomia – 45; Usługi budowlane – 82; Zakłady rzemieślnicze – 377; Stolarstwo – 22; Transport samochodowy – 32; Handel obwoźny – 45; instalatorstwo elektryczne – 12; Działalność rozrywkowa – 1; Usługi lekarskie – 1; Lecznice dla zwierząt – 2; Pozostałe – 15.

Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kategoria	Jednostka miary	Wartość wskaźnika		
		2017	2018	2019
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	1 075	1 158	1699
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	107	138	145
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	89	65	85
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	14,4	15,6	19,99
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed. gosp.	23	24	25
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	171	223	170
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	173,6	187,8	199

5. Ludność Gminy

4.1 Demografia

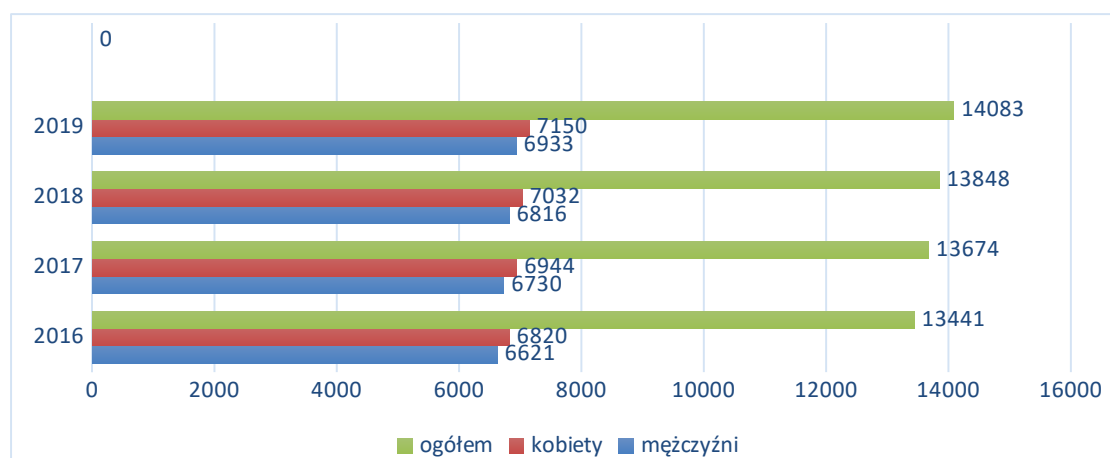
Na koniec 2018 r. Gminę Konopnica zamieszkiwało 13848 mieszkańców. Na przestrzeni trzech ostatnich lat populacja Gminy zwiększyła się znacząco, co jest zjawiskiem bardzo korzystnym dla rozwoju gospodarczego i społecznego Gminy. Gęstość zaludnienia w Gminie w 2018 roku wynosiła 144 osób na 1 km². *Na koniec 2019 r. Gminę Konopnica zamieszkiwało 14 083 mieszkańców, z czego 50,8% stanowią kobiety, a 49,2% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 37,7% co jest zjawiskiem bardzo korzystnym dla rozwoju gospodarczego i społecznego Gminy. W strukturze wiekowej ludności przeważającą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym - 8636 mieszkańców. Średni wiek osób zamieszkujących gminę wynosi 39,7 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa lubelskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Gęstość zaludnienia w Gminie w 2019 roku wynosiła 149 osób na 1 km².*

Tabela 2. Demografia Gminy Konopnica. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rok	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
ogółem	13 674	13848	14083
Kobiety			
ogółem	6 944	7 032	7 150
wiek przedprodukcyjny	1 281	1 312	1 371
wiek produkcyjny	3 982	4 023	4 082
wiek poprodukcyjny	1 681	1 697	1 697
Mężczyźni			
ogółem	6 621	6 730	6 933
wiek przedprodukcyjny	1 414	1 427	1 527
wiek produkcyjny	4 430	4 486	4 554
wiek poprodukcyjny	777	817	852

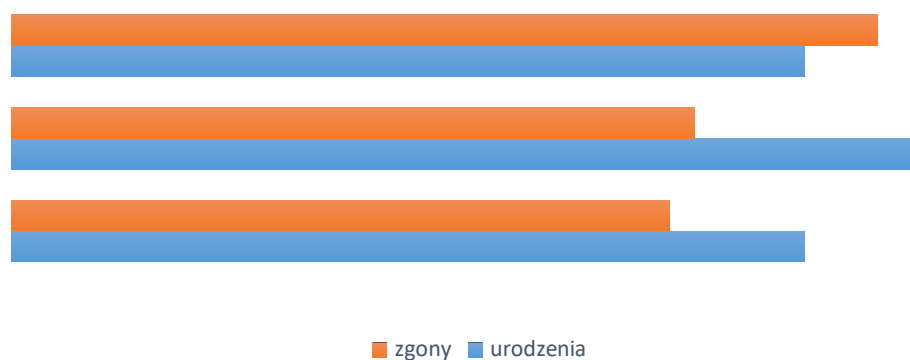
Wśród ogólnej liczby mieszkańców Gminy liczba kobiet jest wyższa od liczby mężczyzn. Nierównowaga ta nie jest niepokojąca, od lat utrzymuje się na tym samym poziomie. Przyczyną tego stanu rzeczy jest wyższa dla kobiet niż dla mężczyzn średnia długość trwania życia, co jest zjawiskiem charakterystycznym dla całego kraju. W 2018 roku współczynnik feminizacji w Gminie wyniósł 103. W 2019 roku współczynnik feminizacji w Gminie wyniósł 104.

Wykres 6. Liczba mieszkańców Gminy Konopnica w latach 2016-2019 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

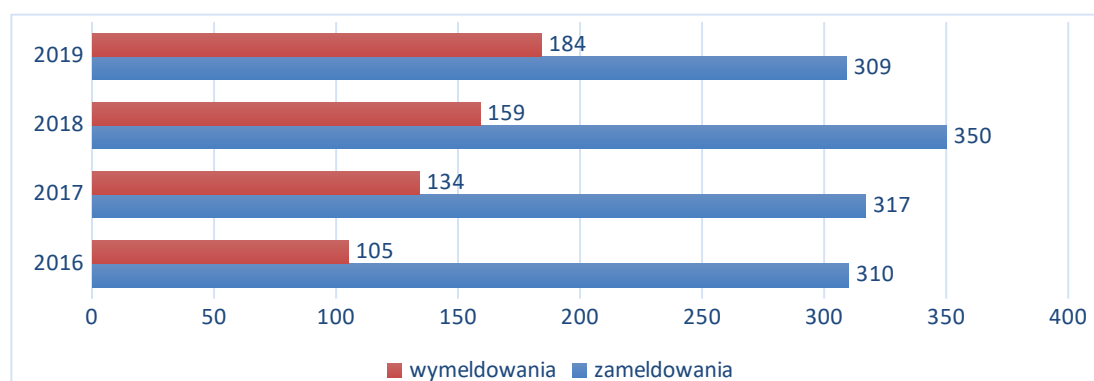
W latach 2016-2018 na terenie Gminy zanotowano dodatni przyrost naturalny. Ogólny bilans lat 2016-2018 wyniósł + 47 osób. **W 2019 roku** wśród mieszkańców Gminy Konopnica ponad połowa, to osoby w wieku produkcyjnym (61,2%), osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 20,1%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 18,7% ludności. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 92,4. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wynosi 21,8.

Wykres 7. Ruch naturalny ludności w Gminie Konopnica w latach 2016-2018. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

W przypadku salda migracji wskaźniki są również dodatnie. Na przestrzeni lat 2016-2018 liczba zameldowań przewyższała liczbę wymeldowań. Saldo migracji dla lat 2016-2018 wynosi + 579 osób. *W 2019 roku* zarejestrowano 390 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 184 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wyniosło dla gminy Konopnica 206.

Wykres 8. Migracje ludności na terenie Gminy Konopnica w latach 2016-2019. Źródło: dane GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

W 2018 roku wśród mieszkańców Gminy Konopnica ponad połowa, to osoby w wieku produkcyjnym (61,7%), osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 19,9%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 18,4% ludności. Liczba ludności w wieku

poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 92,4. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wynosi 21,8. **W 2019 roku** wśród mieszkańców Gminy Konopnica ponad połowa, to osoby w wieku produkcyjnym (61,2%), osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 20,1%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 18,7% ludności. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 92,4. Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi wynosi 21,8.

Podsumowując powyżej zaprezentowane wskaźniki demograficzne Gminy należy zwrócić uwagę na następujące korzystne trendy:

- dodatni wskaźnik migracji
- dodatni przyrost naturalny

Korzystnym dla Gminy jest wysoki wskaźnik osób w wieku produkcyjnym 61,2% . Należą do nich zarówno mieszkający tu od urodzenia, jak i osoby, które wybrały Gminę na miejsce zamieszkania. Obecnie jest to bardzo korzystne dla rozwoju gospodarczego Gminy, ale jeśli powyższe korzystne trendy (dodatnie saldo migracji i dodatni przyrost naturalny) nie zostaną utrzymane, za kilka czy kilkanaście lat, liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie ogromnym obciążeniem dla osób w wieku aktywności zawodowej.

4.2 Poziom życia

W 2018 r. dochody Gminy Konopnica w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 4 202 zł, przy wydatkach w wysokości 4 567 zł. W tym samym roku wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 1 524,7 tys. i stanowiły 2,4% całości wydatków gminnego budżetu. W 2018 roku w Powiecie Lubelskim wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 7,8% wydatków budżetu.

W 2019 r. dochody Gminy Konopnica w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 5 046 zł, przy wydatkach w wysokości 5 028zł. W tym samym roku wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 1 584,3 tys. i stanowiły 2,4% całości wydatków gminnego budżetu. Pozostawały one na tym samym poziomie co w 2018 roku. W 2019 roku w Powiecie Lubelskim wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 10,2 % wydatków budżetu i wzrosły w stosunku do 2018 roku o 2,4 %.

4.3 Mieszkalnictwo

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosi w Gminie Konopnica 121 m² (2018 r.). W tym samym roku gminne wydatki przeznaczone na gospodarkę mieszkaniową wyniosły 2,6 % ogółu wydatków budżetowych przy 0,2 % dochodu z tego samego tytułu.

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosi w Gminie Konopnica 121 m² (2019 r.).

W 2019 roku w gminie Konopnica oddano do użytku 114 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 8,09 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Konopnica to 4 757 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 337 mieszkań. Jest to wartość mniejsza od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 75,4% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne, 24,6% na sprzedaż lub wynajem. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Konopnica to 5,99 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce. Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w **2019 roku** w gminie Konopnica to 121 m² i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla województwa lubelskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 91,82% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 87,55% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany, 85,15% mieszkań posiada łazienkę, 80,19% korzysta z centralnego ogrzewania, a 77,77% z gazu sieciowego. W 2018 roku gminne wydatki przeznaczone na gospodarkę mieszkaniową wyniosły 2,6 % ogółu wydatków budżetowych przy 0,2 % dochodu z tego samego tytułu.

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Konopnica. Źródło: dane GUS
<https://bdl.stat.gov.pl/>

	Jednostka miary	2016	2017	2018	2019
ZASOBY MIESZKANIOWE					
Zasoby mieszkaniowe wg lokalizacji					
Ogółem					
<i>mieszkania</i>	mieszk.	4 461	4 568	4 660	4757
<i>izby</i>	izba	21 668	22 284	22 787	23470
<i>powierzchnia użytkowa mieszkań</i>	m ²	532 695	548 067	561 767	579190
Budynki mieszkalne w Gminie					
Ogółem	bud.	4 400	4 544	4 637	5412
<i>wodociąg</i>	mieszk.	4 080	4 187	4 279	4368
<i>ustęp splukiwany</i>	mieszk.	3 881	3 988	4 080	4164
<i>łazienka</i>	mieszk.	3 769	3 876	3968	4050
<i>centralne ogrzewanie</i>	mieszk.	3 537	3 644	3737	3814
Mieszkania wyposażone w instalacje - w %					
<i>wodociąg</i>	%	91,5	91,7	91,8	91,82
<i>łazienka</i>	%	84,5	84,9	85,00	85,15
<i>centralne ogrzewanie</i>	%	79,3	79,8	80,19	80,2
Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki					
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania</i>	m ²	119,4	120,0	120,6	121
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę</i>	m ²	39,6	40,1	40,6	41,13
<i>mieszkania na 1000 mieszkańców</i>	mieszk.	331,9	334,1	336,5	337

6. Infrastruktura społeczna Gminy Konopnica

5.1 Oświata

Szkoły podstawowe prowadzone przez Gminę Konopnica:

- Szkoła Podstawowa w Stasinie.
- Szkoła Podstawowa im. Wincentego Witosa w Motyczu.
- Szkoła Podstawowa im. Ziemi Lubelskiej w Radawcu Dużym.
- Szkoła Podstawowa im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Konopnicy.
- Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Zemborzycach Tereszyńskich.

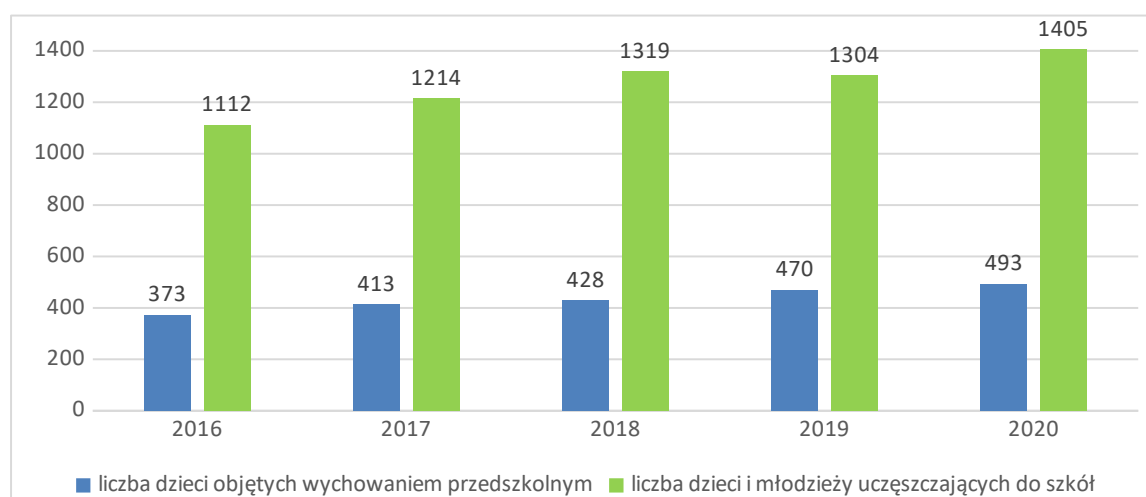
Niepubliczne szkoły i przedszkola:

- Dwujęzyczna Szkoła Podstawowa „Europejczyk” w Szerokiem.
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym w Radawczyku Drugim.
- Niepubliczne Przedszkole w Radawczyku Drugim.
- Przedszkole Dwujęzyczne „Mały Europejczyk” w Szerokiem.
- Niepubliczne Przedszkole „Honoratka” w Radawcu Dużym.
- Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Mistrzowie zabawy”.
- Prywatne Przedszkole „Miś” w Kozubszczyźnie.

Tabela 4. Informacja dotycząca edukacji szkolnej i przedszkolnej w Gminie Konopnica w latach 2017 - 2020. Źródło: Dane UG Konopnica.

	2017	2018	2019	2020
Liczba uczniów	1214	1319	1304	1405
Liczba uczniów niepełnosprawnych	22	30	36	37
Liczba nauczycieli	195	216	192	207
Liczba przedszkoli (niepubliczne)	4	5	5	5
Liczba oddziałów przedszkolnych	10	12	12	14
Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w przedszkolach/oddziałach przedszkolnych	239/174	237/191	235/235	239/254

Wykres 9. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Konopnica w latach 2016-2020. Źródło: Dane UG Konopnica.

Na przestrzeni lat liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych wzrosła o 26%, zwiększyła się również liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Konopnica o 17%.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 7 w Lublinie wydała następującą ilość orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz nauczania indywidualnego dla dzieci z terenu gminy Konopnica:

Tabela 5. Liczba wydanych orzeczeń dla uczniów z Gminy Konopnica w latach 2016-2018. Źródło: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 7 w Lublinie..

Rok szkolny	2016	2017	2018
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	14	17	23
Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	11	16	6

W Szkole Podstawowej w Motyczu i w Zemborzycach Tereszyńskich znajdują się podjazdy dla osób niepełnosprawnych na zewnątrz i wewnątrz budynku. W Szkole Podstawowej w Konopnicy jest podjazd na zewnątrz. W szkołach w Stasinie i Radawcu Dużym nie ma podjazdów dla osób niepełnosprawnych.

5.2 Kultura

Biblioteka Publiczna Gminy Konopnicy

Biblioteka Publiczna Gminy Konopnica oraz jej trzy filie: w Motyczu, Radawcu Dużym i Zemborzycach Tereszyńskich świadczą usługi w zakresie rozwijania i zaspokajania potrzeb czytelniczych, informacyjnych i kulturalnych mieszkańców gminy. Biblioteka oraz wszystkie filie służą bezpłatnym dostępem do Internetu. Biblioteka główna prowadzi elektroniczną obsługę czytelnika, w filiach kończą się prace przy wprowadzaniu księgozbioru do komputerowej bazy danych. W 2018 roku do księgozbioru biblioteki zakupiono 2051 egzemplarzy książek, liczba czytelników wynosiła 1641 osób, ilość wypożyczeń – 42771 woluminów.

W ramach działalności popularyzatorskiej i kulturalno-oświatowej biblioteka współpracuje ze szkołami, przedszkolami i środowiskiem, przygotowując lekcje biblioteczne, spotkania autorskie, spotkania okolicznościowe, wystawki, gazetki, sesje głośnego czytania i konkursy. Biblioteka współpracuje również aktywnie z „Domem Kultury” w Motyczu oraz ze Stowarzyszeniem Pracownia Twórczych Działań podczas organizowania warsztatów plastycznych dla dzieci i dorosłych. W 2018 roku w Bibliotece Publicznej Gminy Konopnica oraz jej filiach odbyło się 32 lekcji bibliotecznych wprowadzających i tematycznych, zorganizowano 6 spotkań okolicznościowych, 25 warsztatów plastycznych dla dzieci

i dorosłych. Przygotowano 49 gazetek i wystaw książek mających na celu promocję czytelnictwa oraz przygotowano 5 zajęć dla dzieci w czasie ferii. Według danych z 2019 w gminie Konopnica działały 4 biblioteki i filie publiczne posiadające księgozbiór liczący 44 829 wolumenów. Ich liczba w stosunku do 2018 roku wzrosła o 2097 egzemplarzy. We wszystkich placówkach zatrudnionych było 7 pracowników. Wśród obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych 2 miały wejście do budynku przystosowane dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach, 2 miały udogodnienia wewnątrz budynku dla osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach, a 0 było przystosowanych dla użytkowników niewidzących i słabowidzących. Dla porównania w 2008 roku działały 4 biblioteki i filie posiadające księgozbiór liczący 39 842 wolumeny. W 2019 roku liczba czytelników wynosiła 1718 osób i wzrosła w porównaniu do 2018 roku o 77 czytelników. W Bibliotece Publicznej Gminy Konopnica oraz jej filiach w ramach jej działalności **w 2019 roku** :

- odbyło się 24 lekcje biblioteczne: wprowadzające i tematyczne
- zorganizowano 8 spotkań okolicznościowych i 2 tematyczne
- odbyło się 24 warsztaty plastyczne dla dzieci i dorosłych
- przygotowano 57 gazetek i wystaw książek mających na celu promocję czytelnictwa
- w filiach bibliotecznych zorganizowano zajęcia dla dzieci w ferie zimowe (9 dni) oraz wakacje (8 dni) – warsztaty plastyczne i kulinarne, zajęcia ruchowe, gry i zabawy
- przeprowadzono 13 innych zajęć bibliotecznych o charakterze literacko-plastycznym
- w filii Zemborzyce przeprowadzono pasowanie na czytelników
- w filiach Motycz i Zemborzyce wręczono uczniom nagrody za wysokie wyniki w czytelnictwie
- 8 razy odwiedzono przedszkola w ramach sesji głośnego czytania oraz zajęć tematycznych
- zorganizowano 2 wystawy prac plastycznych mieszkanek naszej gminy.

W 2020 roku wzrosła liczba zbiorów bibliotecznych o **1941**. Biblioteka odnotowała spadek liczby czytelników (-117) oraz liczby wypożyczeń (-5400), nastąpił także drastyczny spadek liczby udostępnień księgozbioru na miejscu (-4910). Sytuacja ta wynika przede wszystkim z 2-miesięcznego okresu zamknięcia (w okresie wczesnowiosennym, kiedy poziom

wypożyczeń jest dość wysoki) , ograniczeń wprowadzonych w bibliotekach w związku z pandemią, chorób czytelników oraz ogólnej sytuacji epidemiologicznej i wprowadzanych restrykcji. Odbyło się 10 lekcji bibliotecznych, zorganizowano 2 spotkania okolicznościowe i 1 tematyczne, 1 warsztaty plastyczne dla dorosłych, przygotowano 55 gazetek i wystaw książek mających na celu promocję czytelnictwa. W filiach bibliotecznych zorganizowano zajęcia dla dzieci w ferie zimowe (6 dni) - warsztaty plastyczne i kulinarne, zajęcia ruchowe, gry i zabawy , przeprowadzono 5 innych zajęć bibliotecznych o charakterze literacko-plastycznym . W filii Zemborzyce przeprowadzono pasowanie na czytelników, zorganizowano 2 wystawy prac mieszkańców naszej gminy.

Ośrodek Działań Twórczych

Ośrodek Działań Twórczych w Radawczyku Drugim działa od 2009 r. prowadzony jest przez stowarzyszenie Pracownia Twórczych Działań. Odbywają się tutaj zajęcia ceramiki, malarstwa, rękodzieła, prowadzone były warsztaty kulinarne, taneczne, gitarowe i wiele innych odpowiadających na zapotrzebowanie mieszkańców. Jest to miejsce spotkań dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

Najwięcej osób wybiera warsztaty z ceramiki. Z zajęć oferowanych przez ośrodek korzysta ponad 150 osób z całej gminy Konopnica.

„Dom Kultury” z Izbą Pamięci w Motyczu

Placówka oferuje mieszkańcom gminy możliwość realizowania swoich aktorskich zainteresowań i pasji. Odbywają się tutaj zajęcia warsztatowe z różnych dziedzin finansowane najczęściej ze środków Gminy Konopnica. W tym miejscu siedzibę ma amatorska grupa teatralna Stacja Teatr i Zespół Śpiewaczy Rola. Jest także miejscem spotkań Koła Gospodyń Wiejskich. W Izbie Pamięci zgromadzone są pamiątki związane z historią gminy i Motycza. Są to przedmioty najczęściej wypożyczone przez mieszkańców, ciekawe eksponaty, promowana jest tutaj także twórczość ludowego poety Czesława Maja.

5.3 Służba zdrowia

Na terenie Gminy znajduje się 1 przychodnia SP ZOZ w Motyczu z siedzibą w miejscowości Marynin. Liczba zadeklarowanych pacjentów stan na 31.12.2019 r. – 3915. Poza tym mieszkańcy korzystają z przychodni znajdujących się najbliżej miejsca ich zamieszkania tj.:

w Dąbrowicy, Tomaszowicach, w Lublinie przy ul. Krężnickiej. W 2019 roku na jedną przychodnię przypadało 3521 osób, porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca -1,5. W 2018 roku na jedną przychodnię przypadało 4616 pacjentów, którzy skorzystali z 1,6 porad.

Tabela 6. Dane dotyczące opieki zdrowotnej NZOZ w Motyczu. Źródło: NZOZ w Motyczu.

	2017	2018	2019	2020
Problemy zdrowotne mieszkańców gminy	Przewlekłe zespoły bólowo-korzeniowe kręgosłupa, nadciśnienie tętnicze, choroby sercowo-naczyniowe, choroby zwyrodnieniowe wielostawowe, cukrzyca, choroby płuc			
Profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży	do 1 roku – 288 1-3 lat – 545 4-18 lat – 250	do 1 roku – 270 1-3 lat – 605 4-18 lat – 203	do 1 roku – 235 1-3 lat – 575 4-18 lat – 238	do 1 roku – 252 1-3 lat – 540 4-18 lat – 97
Zasoby kadrowe ośrodka zdrowia	6 lekarzy 4 pielęgniarki 1 położna	6 lekarzy 4 pielęgniarki 1 położna	6 lekarzy 4 pielęgniarki 1 położna	6 lekarzy 4 pielęgniarki 1 położna
Liczba świadczeń medycznych na 1000 mieszkańców	porady ogółem 20 673 wizyty domowe 247	porady ogółem 21 308 wizyty domowe 174	porady ogółem 21 357 wizyty domowe 105	porady ogółem 20 237 wizyty domowe 79

5.4 Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopnicy jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych Gminie z zakresu pomocy społecznej. Zadaniem Ośrodka jest:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji;
- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz doprowadzenia do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem.

Ośrodek realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej zlecone samorządowi gminnemu i zadania własne w trybie określonym przepisami ogólnie obowiązującymi. Realizując zadania pomocy społecznej OPS współpracuje z różnymi instytucjami w celu pomocy

podopiecznym, m.in. z: Urzędem Gminy, policją, szpitalami, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkołami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem, kuratorami sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, ZUS, KRUS, US, zakładami karnymi, ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ośrodkami szkolno-wychowawczymi, Zespołami Interdyscyplinarnymi ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kościołem, organizacjami pozarządowymi, służbą zdrowia, Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lublinie, prokuraturą.

W roku 2019 kadra OPS w Konopnicy składała się z 15 osób, w tym: kierownik, sześciu pracowników socjalnych oraz 8 pozostałych pracowników.

W 2019 roku pomocą OPS objęto 191 rodzin, a w nich 431 osób. Świadczenia pieniężne przyznano ogółem 145 rodzinom. W 2020 roku było to 235 rodzin o liczbie osób 487. Spośród nich 122 objęto pomocą finansową.

Tabela 7. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: dane OPS w Konopnicy.

Rok	2017	2018	2019	2020
Osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia				
Liczba osób	420	344	297	262
Osoby, którym przyznano świadczenie				
Liczba osób W tym:	269	218	190	174
Osoby długotrwale korzystające	166	118	103	99
Wiek 0-17	94	63	88	30
Wiek produkcyjny	142	131	177	57
Wiek poprodukcyjny	33	24	33	12

Na przestrzeni trzech lat odnotowano 22% spadek liczby osób, którym przyznano decyzją świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania). W 2018 roku zmniejszyła się także liczba osób długotrwale korzystających z pomocy o 29%. Na przestrzeni trzech lat odnotowano 29% spadek liczby osób, którym przyznano decyzją świadczenia przyznane w ramach zadań własnych i zleconych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania). W 2019 roku zmniejszyła się także liczba osób długotrwale korzystających z pomocy o 37%.

Tabela 8. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną. Źródło: dane OPS w Konopnicy.

Wyszczególnienie	2017		2018		2019		2020	
	Liczba rodzin	L. os. w rodz.	Liczba rodzin	L. os. w rodz.	Liczba rodzin	L. os. w rodz.	Liczba rodzin	L. os. w rodz.
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych – OGÓŁEM, w tym:	170	420	149	344	128	297	124	262
Świadczenia pieniężne	165	395	145	332	126	291	122	258
Świadczenia niepieniężne	57	231	40	149	34	133	49	105
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj i formę	0	0	0	0	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj i formę	170	420	149	344	128	297	124	262

W latach 2017-2019 zmniejszyła się liczba świadczeniobiorców korzystających ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej, natomiast wzrosła liczba osób korzystających z pracy socjalnej i usług socjalnych co wskazuje na wzrost zapotrzebowanie na powyższe formy wsparcia.

OPS realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U z 2018 r. poz. 2220). W ramach wypłaconych świadczeń wypłacono: zasiłek rodziny wraz z dodatkami, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie rodzicielskie, zasiłek dla opiekuna, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka oraz opłacano składki emerytalno rentowe od świadczeń rodzinnych i zasiłku dla opiekuna.

Tabela 9. Świadczenia rodzinne wypłacone w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS w Konopnicy.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	675	687	653	599	604
Kwota	3 854 113	4 102 109	3 894 402	3 576 071	4 384 689

wypłaconych świadczeń w zł					
----------------------------	--	--	--	--	--

W latach 2016-2019 liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne była zmienna, ale w niewielkim procencie.

W zakresie realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U z 2019 r. poz. 2407) wypłacane są świadczenia wychowawcze 500+. Realizacja tego świadczenia w latach 2016-2020 ma tendencję wzrostową.

Tabela 10. Świadczenia wychowawcze 500 + wypłacane w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS w Konopnicy.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin	1175	1237	1297	1790	1896
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	7 575 493	9 313 074	9 930 295	13 706 085	17 623 486

Ośrodek realizuje również zadania z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2019 poz. 1390). W 2020 roku wydano 201 nowych Kart Dużej Rodziny .

Działaniem o charakterze profilaktycznym w pomocy społecznej jest również praca socjalna, która jest wsparciem w formie niepieniężnej. Celem pracy socjalnej jest poprawa funkcjonowania rodzin i osób w ich środowisku społecznym oraz zaspokojenie potrzeb społeczności lokalnej poprzez wzmocnienie współpracy i koordynacji działań różnych podmiotów.

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym i jest świadczeniem niepieniężnym z pomocy społecznej.

W art.45 ustawy o pomocy społecznej ustawodawca szczegółowo reguluje kwestie pracy socjalnej i jej cele.

Praca socjalna prowadzona jest:

- 1) z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności samodzielności życiowej;
- 2) ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji

i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Przepis art. 45 odwołuje się również do metod i technik właściwych dla pracy socjalnej, zwracając uwagę na to, że:

- 1) Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny (ustawodawca usankcjonował tu dawno oczekiwaną technikę pracy socjalnej – technikę kontraktu);
- 2) W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

Główną metodą pracy, stosowaną w ramach pracy socjalnej, jest metoda pracy z indywidualnym przypadkiem. Praca z grupą oraz praca ze środowiskiem lokalnym realizowana jest głównie w ramach projektów socjalnych oraz programów aktywności lokalnej. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Jest ona świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Praca socjalna z osobą lub rodziną może być prowadzona w ramach różnych obszarów jej funkcjonowania lub obszarów problemowych. Głównym realizatorem pracy socjalnej jest pracownik socjalny, który już przy pierwszej wizycie, podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwością rozwiązania występujących problemów, udziela porad, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Niejednokrotnie przeprowadza pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych.

Pracownik socjalny ponadto, podejmuje szereg działań zmierzających do zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia klienta, zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprawy funkcjonowania rodziny, poprawy funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie, poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym, działa na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia, zapewnienia/uzyskania niezbędnych środków materialnych.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, w którym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej.

Pracownicy socjalni pomagają również osobom i rodzinom w załatwianiu spraw urzędowych, m.in.: rent, emerytur, zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych, uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, uzyskania alimentów. Uczestniczą w rozwiązywaniu problemów środowisk zagrożonych uzależnieniami, środowisk będących w konflikcie z prawem, bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz rodzin dotkniętych innymi problemami, środowisk z przemocą.

Tabela 11. Liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną ogółem w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS w Konopnicy.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej liczba rodzin	170	152	171	300	234
Liczba osób w rodzinach	435	420	383	640	476
Liczba zawartych kontraktów socjalnych (ogółem)	11	0	49	11	21

Dane zawarte w tabeli pokazują liczbę rodzin objętych pracą socjalną w latach 2016-2020.

W 2020 roku pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopnicy realizowali 1 projekt socjalny w ramach Programu „Liderzy Kooperacji” skierowany do 6 niepełnosprawnych mieszkańców naszej Gminy oraz 1 projekt w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „Zdrowa i aktywna rodzina” Liczba beneficjentów objętych programem – 30 beneficjentów.

W marcu 2020 roku ośrodek pomocy społecznej stanął naprzeciw nowemu wyzwaniu zorganizowania pomocy dla osób i rodzin w związku z pojawieniem się zagrożenia koronawirusem SARS-COV-2. W obawie przed zachorowaniem część dotychczasowych klientów pomocy społecznej zrezygnowała z ubiegania się o pomoc.

OPS w Konopnicy wykonuje także zadania wynikające z ustawy a dotyczące osób uprawnionych do alimentów. W ostatnich trzech latach spada systematycznie liczba rodzin i osób ubiegających się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 12. Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego. Źródło: dane OPS w Konopnicy.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób otrzymujących świadczenie z funduszu alimentacyjnego	93	80	70	62	54

Liczba rodzin pobierających świadczenie	64	53	48	50	44
Kwota wypłaconych świadczeń w zł	522 720	478 450	413 600	326 060	278 701
Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	36	36	38	39	38

Realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przebiegała w dwóch formach: bezpłatne posiłki w stołówkach szkolnych oraz zasiłki celowe dla rodzin na zakup żywności. Na przestrzeni lat 2016-2020 malało zainteresowanie chęcią spożywania przez dzieci obiadów w stołówkach szkolnych. Rosło natomiast zainteresowanie świadczeniem pieniężnym na zakup żywności w celu przygotowania gorącego posiłku.

Tabela 13. Świadczenia przyznane w zakresie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Źródło: dane OPS w Konopnicy.

Wyszczególnienie lata	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek celowy - przyznany w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"					
Liczba osób	131	126	123	105	103
Kwota świadczeń w złotych	147 650	153 000	161 650	171 200	167 860
Posiłek w naturze - świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Pomoc Państwa w zakresie dożywiania"					
Liczba osób	111	96	67	56	46
Liczba świadczeń	11 406	10 358	7 035	5 698	1 958
Kwota świadczeń w złotych	45 051	45 426	32 270	25 927	12 019

OPS ponosi również ustawową odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej mieszkańców z terenu Gminy Konopnica. Pomocą w formie opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej w 2016 roku objęto- 9 osób, w 2017 r. -12 osób , w 2018 r. -12 osób i w 2019 r.-16 osób. W 2020 roku Ośrodek poniósł odpłatność w wysokości 356 679 zł za pobyt 16 osób.

Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z radnymi i sołtysami, placówkami służby zdrowia i policją w zakresie rozpoznawania potrzeb i świadczenia ewentualnej pomocy dla osób, które w szczególny sposób narażone są na negatywne skutki zimy. Utrzymywana jest stała współpraca z władzami gminy w zakresie potrzeb społecznych oraz rozwiązywania pojawiających się problemów.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Konopnica

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z przepisami wyżej wymienionej ustawy samorząd gminny zobowiązany jest do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy Konopnica.

Gminny Program na 2020 rok określa zadania z zakresu pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz zadania związane z profilaktyką uzależnień w tym zakresie. Program zawiera następujące cele ogólne:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie gminy.
2. Zwiększenie bezpieczeństwa środowiska rodzinnego.

Cel szczegółowy to propagowanie w społeczności lokalnej abstynencji i trzeźwości.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Konopnica

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, określa obowiązek organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania środków psychoaktywnych, a także wspierania przedsięwzięć temu służących. W celu realizacji zadań wynikających z ustawy Gmina co roku opracowuje Program Przeciwdziałania Narkomanii. Cele strategiczne Programu na rok 2020 to: zapobieganie powstawaniu problemów związanych z narkotykami, zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów oraz ograniczenie używania narkotyków. Cele szczegółowe Programu są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii oraz Strategii Antynarkotykowej UE.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GKRPA w Konopnicy jest koordynatorem całości zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a w jej skład wchodzi osoby przeszkolone w tym zakresie. Do zadań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych realizowanych przez Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należą m.in.: zobowiązanie do leczenia odwykowego, opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, analizowanie w ciągu roku wykonywania zadań w zakresie profilaktyki alkoholowej zawartych w Programie oraz wykorzystanie środków finansowych na ten cel, udział w szkoleniach, spotkaniach. Członkowie Komisji współpracują z

placówkami leczenia odwykowego, poradniami uzależnień oraz placówkami podstawowej opieki zdrowotnej.

GKRPA w roku 2016 przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywacyjne z 42 osobami uzależnionymi od alkoholu, wobec 13 osób GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. W 2017 roku GKRPA rozpatrzyła 98 spraw, wobec 17 osób wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. W 2018 roku Komisja przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywacyjne z 60 osobami i wobec 14 osób skierowała sprawy do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. W 2019 roku wezwano 43 osoby na komisję, wobec 12 osób wystąpiono do sądu z wnioskiem o przymusowe leczenie. W 2020 roku w stosunku do 46 osób podjęto działania w kierunku leczenia odwykowego, z czego w 13 przypadkach skierowano sprawy do sądu o wydanie postanowienia o poddanie się terapii odwykowej.

W latach 2016 - 2019 GKRPA wspomagała działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącą rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Pozostałe działania GKRPA ukierunkowane były na prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej dla dzieci, młodzieży, rodziców, promowanie zdrowego stylu życia bez alkoholu i narkotyków oraz promowanie trzeźwego i bezpiecznego spędzania czasu wolnego. Podejmowane działania to m.in.: prowadzenie świetlic środowiskowo-terapeutycznych, warsztaty profilaktyczne w szkołach na terenie gminy, koncerty, konkursy, wycieczki profilaktyczne, a także kampanie społeczne „Przeciw pijanym kierowcom”, „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Postaw na rodzinę”, „Fonoholizm” i program profilaktyczny „Archipelag skarbów”. Od 2019 roku zaprzestano prowadzenia świetlic środowiskowo- terapeutycznych.

Zespół Interdyscyplinarny

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Konopnicy. W skład Zespołu wchodzi powołani przez wójta przedstawiciele instytucji związanych z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów i specjalistów uprawnionych do interwencji i pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Członkowie grup ZI w ramach kompetencji reprezentowanych instytucji podejmowali działania pomocowe, opracowywali oraz realizowali plany działania pomocy rodzinom, diagnozowali i monitorowali sytuację tych rodzin.

W 2016 roku ZI odbył 4 posiedzenia, grupy robocze odbyły 42 spotkania. Pomocą grup roboczych zostało objętych 87 osób, w tym 15 dzieci. 51 osób było dotkniętych przemocą w rodzinie. Procedurą Niebieskiej Karty było objętych 36 rodzin, wobec 3 zakończono postępowanie.

W 2017 roku ZI odbył 4 spotkania, grupy robocze spotkały się 36 razy. Pomocą objęto 103 osoby, w tym 19 dzieci, 67 osób było dotkniętych przemocą w rodzinie. Procedurą Niebieskiej Karty były objęte 32 rodziny, wobec 9 zakończono działania interwencyjne.

W 2018 roku ZI odbył 4 spotkania, a grupy robocze przeprowadziły 36 spotkań. Pomocą objęto 122 osoby, w tym 24 dzieci, 60 osób było dotkniętych przemocą w rodzinie. Procedurą Niebieskiej Karty były objęte 42 rodziny. Zakończono 27 procedur Niebieskiej Karty.

W 2019 roku ZI odbył 4 spotkania, a grupy robocze 34 spotkania. Pomocą objęto 50 osób, w tym 12 dzieci. Procedurą Niebieskiej Karty było objętych 24 rodziny. Liczba zakończonych Niebieskich Kart 12.

W 2020 roku Zespół Interdyscyplinarny zajmował się 22 rodzinami o 61 osobach w rodzinie, w związku z założonymi 27 „Niebieskimi Kartami” –cz. A, w tym 23 sporządzonymi przez: Komisariat Policji w Bełżycach. Część C - 4 formularze Niebieskiej Karty i D - 4 karty została sporządzone przez pracowników socjalnych. Odbyło się 22 posiedzenia Grup Roboczych.

Wszystkie sprawy zostały rozpoznane zgodnie z procedurą Niebieskiej Karty. W 21 przypadkach zakończono procedurę NK w związku z ustaniem przemyocy.

W 2 przypadkach pracownicy socjalni przekazali policji i kuratorom sądowym informację o ponownym występowaniu przemyocy w rodzinie. Wszystkie 22 rodziny zostały objęte pracą socjalną przez pracowników OPS Konopnica.

5.5 Bezpieczeństwo publiczne

Policja

Na terenie Gminy Konopnica służbę pełni dwóch dzielnicowych KP Bełżyce.

W 2019 roku w gminie Konopnica stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 147 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 10,47 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa lubelskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Konopnica wynosi 79,70% i jest nieznacznie mniejszy od wskaźnika wykrywalności dla województwa lubelskiego oraz większy od wskaźnika dla całej Polski. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Konopnica najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 6,01 (wykrywalność 76%) oraz przeciwko mieniu - 3,70 (wykrywalność 56%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,05 (98%), o charakterze gospodarczym - 1,97 (71%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,30 (89%).

Tabela 14. Liczba przestępstw zaistniałych na terenie Gminy Konopnica w latach 2016-2018. Źródło: dane Komisariat Policji w Bełżycach.

Wybrane kategorie przestępstw	2016	2017	2018
Kradzież	16	11	17
Włamanie	27	20	9
Rozbój	1	1	1
Uszkodzenie mienia	8	7	8
Oszustwo, w tym internetowe	9	11	10
Przywłaszczenie	0	2	1
Groźba karalna	4	5	3
Niestosowanie się do zakazu sądowego	0	0	1
Nietrzeźwy kierujący pojazdem mechanicznym	24	16	10
Nietrzeźwy kierujący rowerem	b.d.	b.d.	b.d.
Uszkodzenie ciała	3	3	3
Pobicie	0	0	0
Przestępstwa narkotykowe	2	3	5

Przestępstwa ogółem na 1000 mieszkańców Gminy: ogółem 147 w tym : przestępstwa o charakterze kryminalnym 84, przestępstwa o charakterze gospodarczym 28, przestępstwa drogowe 29, przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu 4, przestępstwa przeciwko mieniu 5.

Biorąc pod uwagę kategorie przestępstw popełnionych w rewirze, na pierwszy plan wysuwają

się przestępstwa kradzieży oraz włamania.

Biorąc pod uwagę kategorie przestępstw popełnionych w rewirze, na pierwszy plan wysuwają się przestępstwa kradzieży oraz włamania.

Straż Pożarna

1. Na terenie Gminy Konopnica działa 12 Jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej: OSP w Konopnicy, OSP w Kozubszczyźnie, OSP w Maryninie, OSP w Motyczu, OSP w Motyczu Leśnym, OSP w Pawlinie, OSP w Radawczyku, OSP w Radawcu Dużym, OSP w Szerokiem, OSP w Tereszynie, OSP w Uniszowicach, OSP w Zemborzycach Tereszyńskich. Trzy jednostki z Pawlina, Radawca Dużego i Kozubszczyzny zostały przyjęte do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

5.6 Rekreacja i sport

Gmina Konopnica wspiera działalność klubów sportowych poprzez zlecenie w trybie konkursowym zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

W latach 2016 i 2017

- Klub Sportowy Uniszowice – realizował programy szkolenia sportowego z zakresu piłki nożnej dla ok 40 uczestników.
- Ludowy Klub Sportowy Sokół Konopnica – realizował programy szkolenia sportowego z zakresu piłki nożnej dla ok 180 uczestników.
- Klub Oyama Karate Lublin – klub działa w szkołach podstawowych w gminie Konopnica.

W roku 2018

- Klub Sportowy Uniszowice realizował programy szkolenia sportowego z zakresu piłki nożnej dla ok 40 uczestników.
- Ludowy Klub Sportowy Sokół Konopnica – realizował programy szkolenia sportowego z zakresu piłki nożnej dla ok 120 uczestników.

W roku 2019

- Klub Sportowy Uniszowice realizował programy szkolenia sportowego z zakresu piłki nożnej dla ok 40 uczestników.
- Ludowy Klub Sportowy Sokół Konopnica – realizował programy szkolenia sportowego z zakresu piłki nożnej dla ok 180 uczestników.
- Klub Oyama Karate Lublin – klub realizował treningi karate w szkołach

podstawowych w gminie Konopnica.

- Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju i Motywacji „Black Belt” z siedzibą w Sadurkach realizował treningi Taekwondo dla uczniów szkoły w Motyczu.

5.7 Organizacje społeczne

Na terenie Gminy Konopnica działają następujące organizacje pozarządowe:

- Aeroklub Lubelski w Radawcu
- Fundacja Szkoła Przyszłości
- Fundacja Nowa Kuźnia
- Ludowy Klub Sportowy „Sokół Konopnica”
- Centrum Dobrego Wychowania
- Klub Sportowy Uniszowice
- Stowarzyszenie Pracownia Twórczych Działań
- Stowarzyszenie Skaut
- 12 Jednostek OSP w Konopnicy, Kozubszczyźnie, Maryninie, Motyczu, Motyczu Leśnym, Pawlinie, Radawczyku, Radawcu Dużym, Szerokiem, Tereszynie, Uniszowicach, Zemborzycach Tereszyńskich
- Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju i Motywacji „Black Belt”
- Klub Sportowy Oyama Lublin
- Koło Gospodyń Wiejskich w Maryninie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Radawcu Dużym
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kozubszczyźnie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Motyczu Leśnym
- Koło Gospodyń Wiejskich w Uniszowicach
- Stacja Teatr Motycz
- Centrum Kultury Motycz
- Fundacja Szkoła Przyszłości w Stasinie
- Fundacja „Szczęśliwe-Dzieciństwo”
- Orkiestra Dęta Motycz

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Rada Gminy Konopnica corocznie uchwała Program współpracy Gminy Konopnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przedmiotowy program określa kierunki, obszary, formy współpracy jednostki samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi.

Roczny Programu Współpracy Gminy Konopnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2020 został przyjęty Uchwałą NR XI/76/2019 Rady Gminy Konopnica z dnia 29 listopada 2019 r.

Celem głównym Programu w roku 2020 jest stworzenie efektywnego systemu współpracy Gminy Konopnica z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3

ust. 3 ustawy działającymi na rzecz mieszkańców gminy Konopnica w obszarze zadań publicznych gminy, który jest realizowany poprzez realizację celów szczegółowych:

1. Wspieranie lokalnych inicjatyw i działań obywatelskich na rzecz społeczności lokalnych oraz tworzenie warunków dla ich rozwoju;
2. Zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na tworzenie polityki społecznej w gminie;
3. Wzmacnianie poczucia współodpowiedzialności za wspólnoty lokalne oraz ich tradycje;
4. Zwiększanie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów;
5. Rozwój form współpracy gminy Konopnica z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W Programie na 2020 rok preferowane będą zadania obejmujące następujące obszary:

1. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji.
2. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu.
3. Działania na rzecz promocji zdrowia wśród seniorów gminy Konopnica.

6. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy

6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Konopnica na podstawie danych instytucji

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy finansowej w latach 2016-2018 okazały się: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm.

*Tabela 15. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2016-2020.
Źródło: dane OPS Konopnica.*

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN w LATACH				
	2016	2017	2018	2019	2020
Ubóstwo	83	79	89	71	73
Sieroctwo	0	1	1	0	0
Bezdomność	1	1	3	2	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	30	23	20	14	64
W tym: Wielodzietność	21	14	13	10	60
Bezrobocie	90	76	66	43	114

Niepełnosprawność	98	87	80	75	112
Długotrwała lub ciężka choroba	126	130	112	103	169
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	36	44	26	20	22
Przemoc w rodzinie	1	4	1	0	0
Alkoholizm	21	19	28	20	41
Narkomania	0	0	0	1	1
Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego	2	3	6	2	6
Zdarzenie losowe	1	2	0	0	11
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	5
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

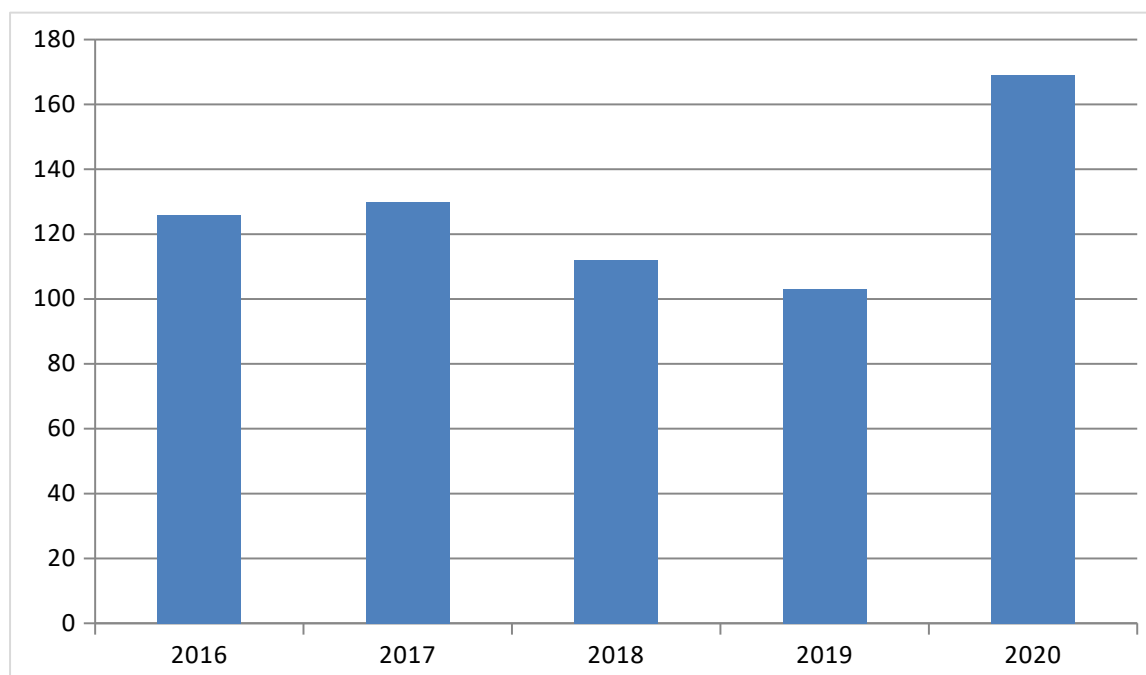
Jednocześnie należy podkreślić, iż w znacznej większości obszarów wsparcia w latach 2016-2018 zmniejszała się z roku na rok liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej. Natomiast w okresie od 2019-2020 pozostaje na tym samym poziomie. Usamodzielnienie klientów pomocy społecznej następuje najczęściej z powodu poprawy sytuacji finansowej, m.in. z tytułu pobierania świadczenia 500+, którego uzyskanie nie wymaga poddawania się kontroli pracowników socjalnych i procedurze wywiadu środowiskowego wraz ze składaniem dodatkowych oświadczeń. Część spraw, w których występowała przemoc w rodzinie, kończyła się np. w wyniku rozwodu, a część problemów finansowych kończyła się w związku z uzyskaniem uprawnień emerytalno-rentowych lub znalezieniem pracy, w tym za granicą. Spadek liczby klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopnicy może wynikać również z faktu, że kryteria dochodowe w pomocy społecznej są podwyższane co 4 lata, w przeciwieństwie do waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, czy też podwyższanie kwoty minimalnego wynagrodzenia, które następują systematycznie raz w roku.

Długotrwała lub ciężka choroba

Głównym powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Konopnica korzystających z pomocy społecznej są problemy wynikające z długotrwałej lub ciężkiej choroby. W latach 2016-2020 najwięcej rodzin w Gminie Konopnica uzyskało świadczenia z tego powodu. Jednak, jak ilustruje poniższy wykres, liczba beneficjentów pomocy społecznej, którym

udzielono wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby zmniejszała się w latach 2018-2019. W 2018 roku nastąpił spadek beneficjentów pomocy społecznej o 11% w stosunku do roku 2016. W roku 2020 zwiększeniu uległa liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia finansowego z powodu powyższej przesłanki.

Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.

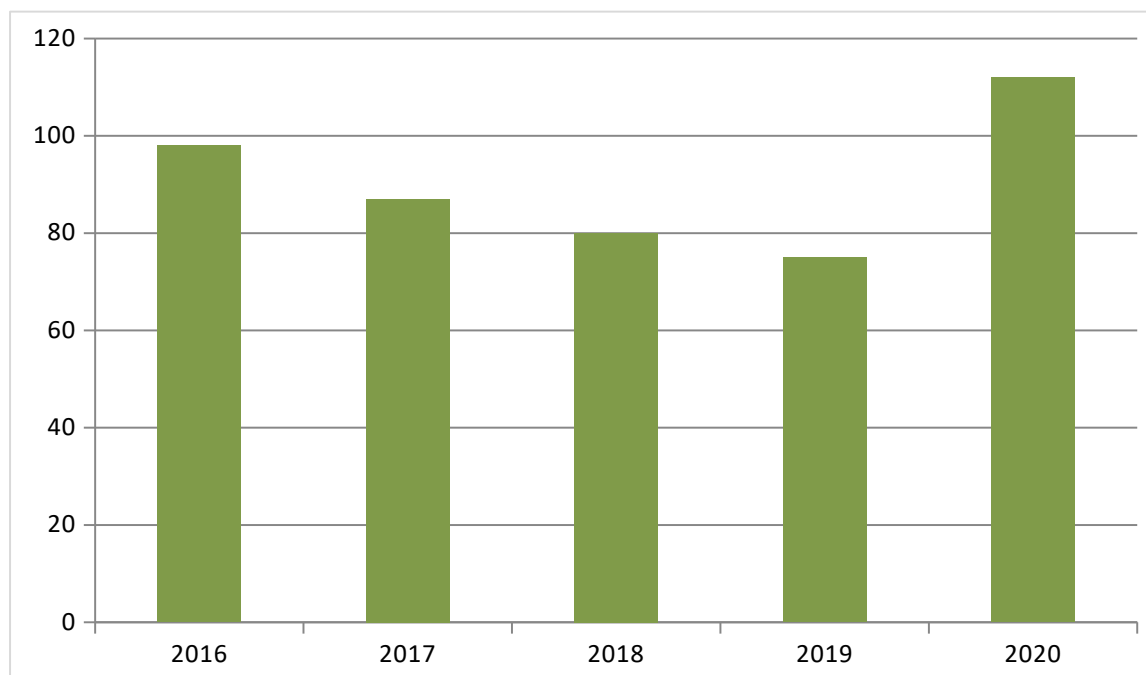
Niepełnosprawność

Drugim powodem trudnej sytuacji życiowej beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Konopnica, są problemy wynikające z niepełnosprawności. Liczba świadczeniobiorców korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2019 również malała. Na przestrzeni trzech lat liczby świadczeniobiorców zmniejszyła się o 18%. W 2020 roku nastąpił wzrost klientów pomocy społecznej, którym udzielono pomocy z powodu niepełnosprawności.

Jednym ze źródeł danych w zakresie liczby osób z niepełnosprawnościami w poszczególnych gminach w zależności od stopnia niepełnosprawności jest ZUS (osoby ubezpieczone w ubezpieczeniu zdrowotnym bez emerytów i rencistów). W rejestrze ubezpieczonych osób z niepełnosprawnościami figurowało 199 osób z Gminy Konopnica z przewagą mężczyźno liczbie -109 (dane za 2018 rok). Kolejnym źródłem informacji o mieszkańcach Gminy Konopnica są informacje zawarte w statystykach Powiatowego Zespołu Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Lublinie oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopnicy.

Niepełnosprawność lub długotrwała choroba przyczyniać się mogą do dysfunkcyjności rodziny, która nie jest w stanie realizować prawidłowo swoich funkcji. W środowiskach takich bardzo często dochodzić może do różnego rodzaju patologii społecznych chociażby takich jak: przemoc, alkoholizm, narkomania.

Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2020. Źródło: OPS Konopnica.

W latach 2016-2020 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublinie wydało następującą liczbę orzeczeń dla mieszkańców Gminy Konopnica:

Tabela 16. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla mieszkańców Gminy Konopnica w latach 2016-2020. Źródło: PCPR w Lublinie.

	2016	2017	2018	2019	2020
Orzeczenia o niepełnosprawności wydane dla mieszkańców Gminy Konopnica	107	109	127	120	101
w tym	w tym	w tym	w tym	w tym	w tym
21 dzieci	22 dzieci	26 dzieci	27 dzieci	22 dzieci	

Ubóstwo

Następnym ważnym problemem społecznym Gminy jest ubóstwo. Ubóstwo jest określane jako stan uwarunkowany najczęściej niewystarczającą wysokością dochodów. Brak dochodów uniemożliwia zaspokajanie potrzeb, zarówno biologicznych, jak i uczestnictwa w

życiu społecznym, a przy utrzymującym się długim okresie występowania niedostatku, stanowi zagrożenie wykluczenia społecznego.

Ustawa o pomocy społecznej przyjmując za przesłankę ubóstwo kieruje się kryterium dochodowym (art. 8 ustawy o pomocy społecznej). Wyróżnia przy tym trzy jego rodzaje: kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej, kryterium dochodowe na osobę w rodzinie, kryterium dochodowe rodziny.

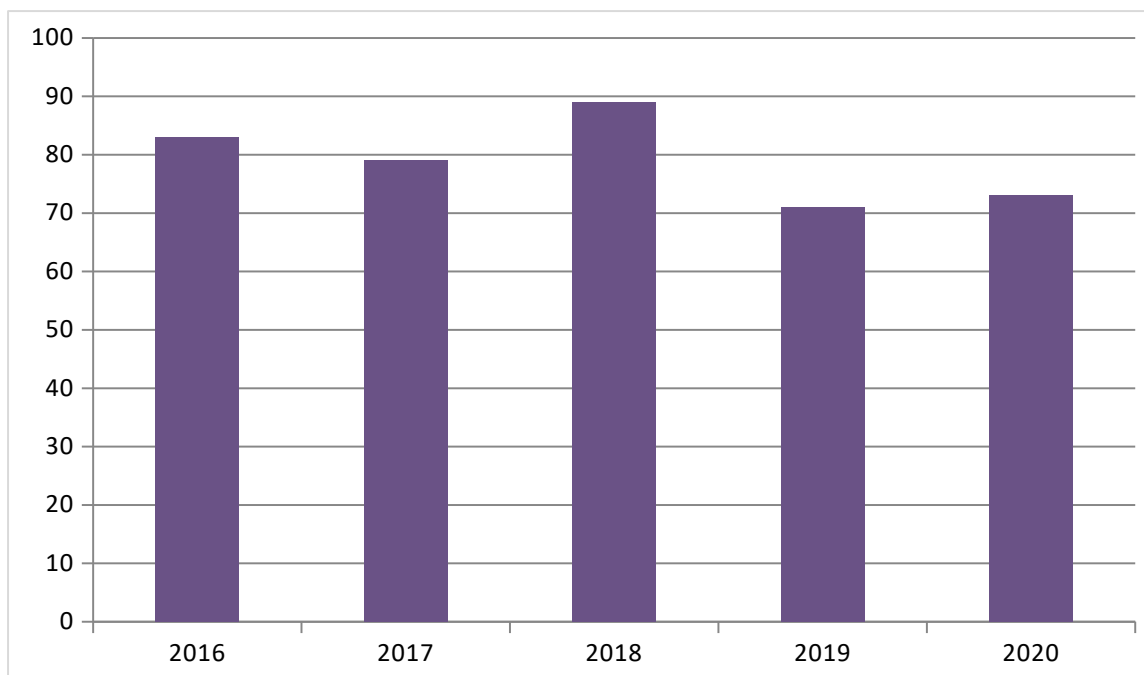
Skutkiem ubóstwa może być: przestępczość, bezdomność, alkoholizm, przemoc oraz wykluczenie społeczne.

Jak ilustruje poniższy wykres liczba beneficjentów pomocy społecznej, którym udzielono wsparcia z powodu ubóstwa była zmienna.

W roku 2018 liczba beneficjentów była większa o 7% w stosunku do roku 2016.

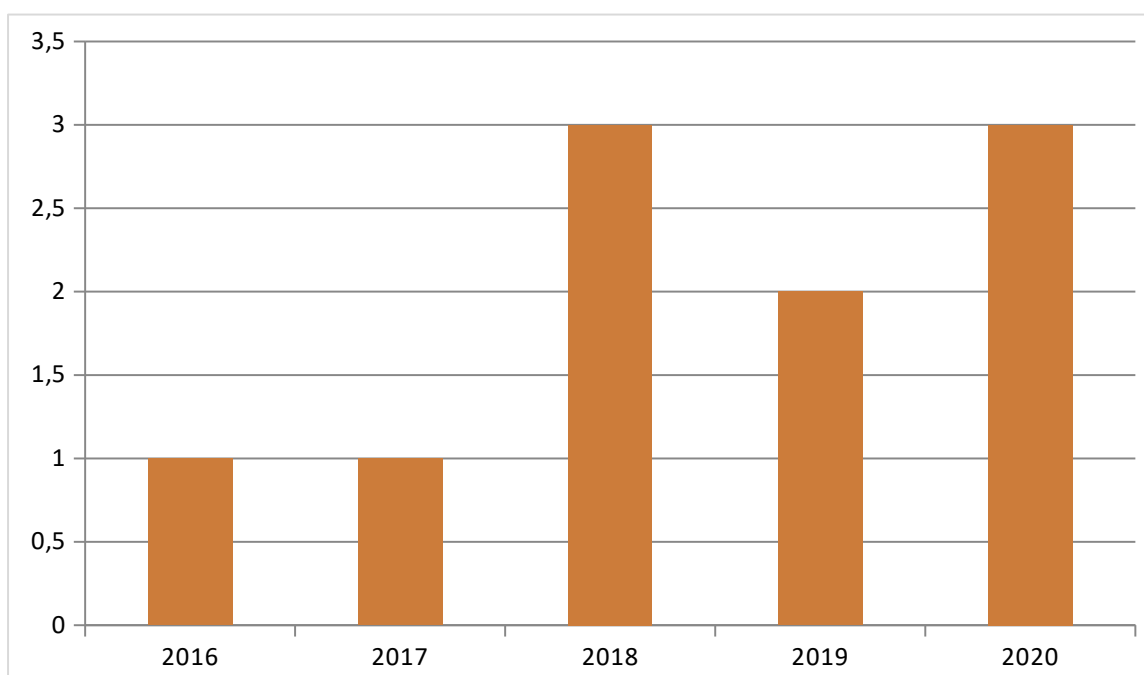
Od 2019 roku nastąpił spadek klientów, którzy ze względu na niskie dochody nie byli w stanie we własnym zakresie zabezpieczyć wszystkich bieżących podstawowych potrzeb we własnym zakresie z powodu niskich dochodów. Poprawa sytuacji materialnej w rodzinach w wielu przypadkach nie była spowodowana podjęciem zatrudnienia przez beneficjentów pomocy społecznej lecz polityką rodzinną w Polsce skierowaną na poprawę kondycji i jakości życia polskich rodzin poprzez wprowadzenie dodatkowych świadczeń : wychowawczego 500+ (dla wszystkich bez obliczania dochodu), uzupełniającego dla osób niepełnosprawnych, „ Dobry Start”.

*Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2016-2020.
Źródło: dane OPS Konopnica.*

Z problemem ubóstwa ściśle związany jest problem bezdomności. W latach 2016-2020 w sumie 10 rodzin otrzymało pomoc z tego tytu

Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezdomności w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.

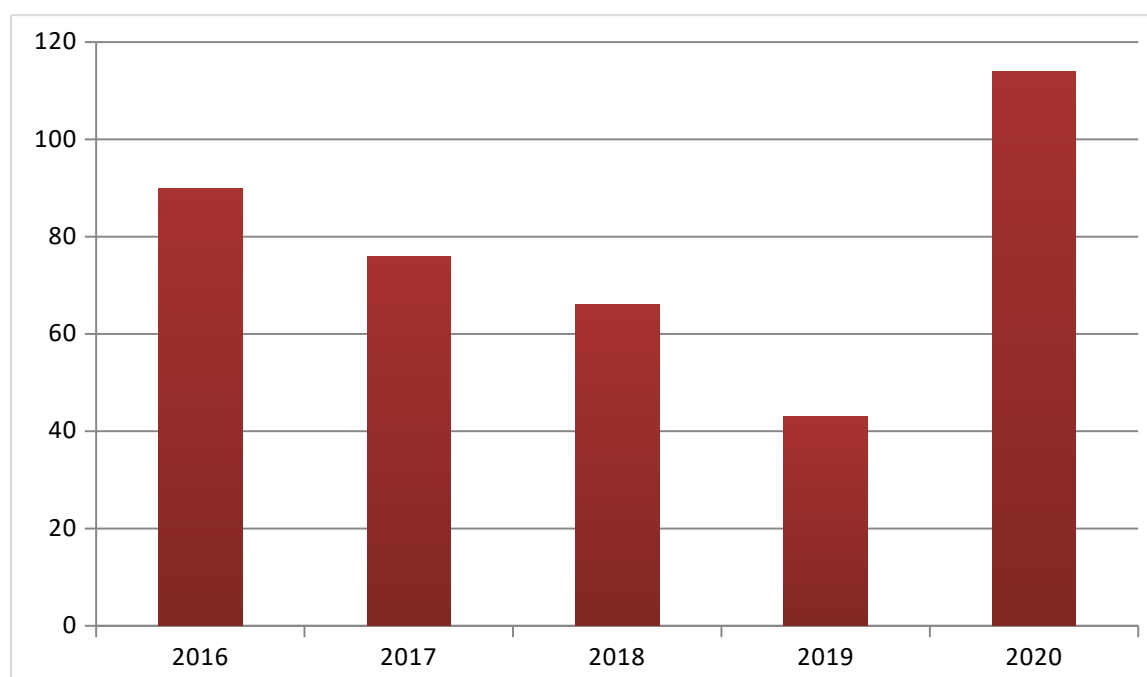
Bezrobocie

Kolejnym powodem pod względem liczby rodzin pobierających świadczenia z pomocy społecznej są problemy wynikające z bezrobocia.

Kolejnym powodem pod względem liczby rodzin pobierających świadczenia z pomocy społecznej są problemy wynikające z bezrobocia. Należy zauważyć, że liczba świadczeniobiorców na przestrzeni trzech lat sukcesywnie malała. W 2018 roku liczba beneficjentów była mniejsza o 27% w stosunku do roku 2016. Analizując dane za 2019 rok liczba klientów korzystających z pomocy finansowej zmalała w stosunku do roku 2016 o 47 rodzin. W 2020 roku ponownie nasilił się problem bezrobocia wśród klientów pomocy społecznej. Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopnicy powyższy problem dotknął 114 rodzin.

Dane dostarczane przez urzędy pracy bazują na liczbie rejestrujących się w nich osób. Wiadomo jednak, że dane dotyczące rejestracji w urzędach pracy nie odzwierciedlają faktycznego bezrobocia. Przyczyny nierejestrowania się w urzędach pracy mogą być różne, jednak obecnie są to przede wszystkim: obawa przed zarażeniem koronawirusem; ograniczenia w przyjmowaniu interesantów (czasowe, sanitarne); brak przekonania, że urząd pomoże w znalezieniu pracy w tak nietypowych warunkach.

Wykres 17. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2016-2020.
Źródło: dane OPS Konopnica.

Na przestrzeni trzech ostatnich lat liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu Gminy Konopnica spadła o 30%. Jest to tendencja utrzymująca się w całym powiecie Lubelskim.

Tabela 1. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Konopnica w latach 2016-2020. Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba bezrobotnych ogółem	274	225	192	182	204
Bezrobotne kobiety	139	118	110	91	113
Bezrobotni mężczyźni	135	107	82	91	91

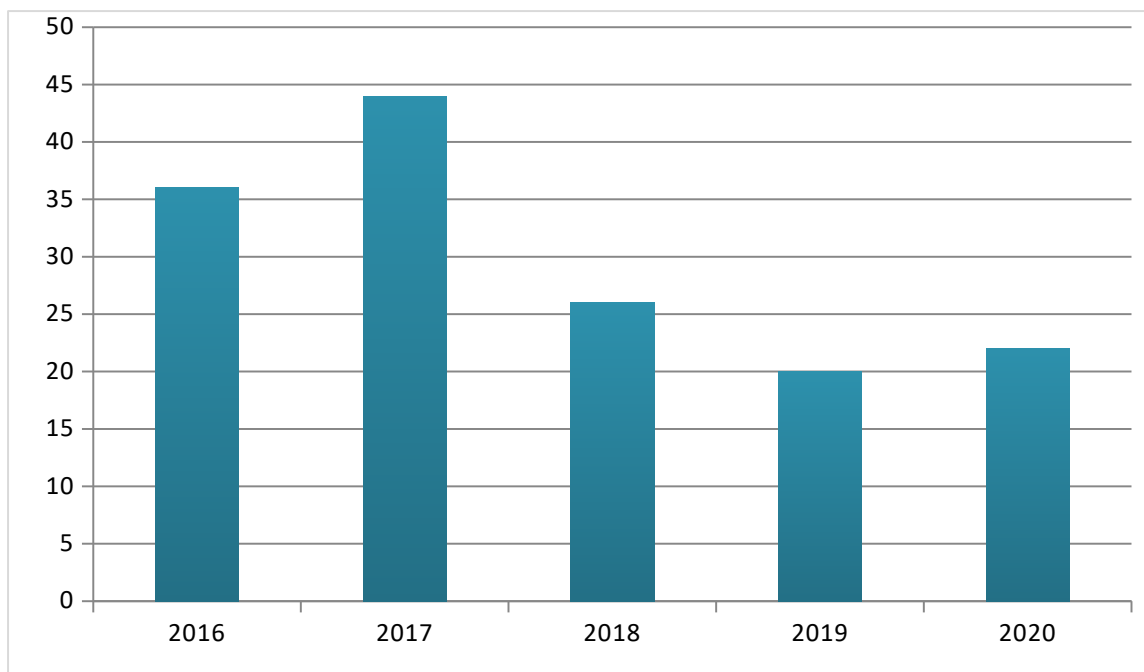
Tabela 1. Stopa bezrobocia w Powiecie Lubelskim, Województwie Lubelskim oraz Kraju w latach 2016-2020. Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Powiat Lubelski	8,5	7,3	6,3	5,7	5,9
Województwo Lubelskie	10,3	8,8	8,0	7,4	8,2
Polska	8,2	6,6	5,8	5,2	6,2

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Konopnica korzystających z pomocy społecznej są także problemy wynikające z ich bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ilość rodzin objętych pomocą z tego tytułu w latach 2016-2018 była zmienna. W 2018 roku była mniejsza o 40% w stosunku do roku 2017.

Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych OPS zapewnia wsparcie asystenta rodziny. Szczegółowe zadania asystenta określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U 2019 poz.1111). Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. W roku 2016 z usług asystenta rodziny korzystało 7 rodzin, w 2017 roku korzystało 8 rodzin, w 2018 roku 8 rodzin otrzymało wsparcie asystenta rodziny. W latach 2019-2020 z pomocy instytucji asystenta rodziny skorzystało po 7 rodzin.

Tabela 19. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin				
	2016	2017	2018	2019	2020
Rodziny z dziećmi	91	69	55	68	54
Rodziny niepełne	24	27	22	16	19
Rodziny emerytów i rencistów	30	29	26	26	43

Na przestrzeni trzech lat liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zmniejszyła się o 39%.

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się pieczę zastępczą, którą organizuje powiat. Rodzinną formą pieczy jest rodzina zastępcza, natomiast instytucjonalną są placówki opiekuńczo – wychowawcze.

Tabela 20. Opieka nad dzieckiem i rodziną. Źródło: PCPR w Lublinie.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba spraw dotyczących ograniczenia, zawieszenia i pozbawienia opieki rodzicielskiej	6	8	8	0	0
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	2	0	0
Liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	0	0	0	0	0

Alkoholizm

Kolejnym powodem udzielania pomocy w Gminie Konopnica są problemy rodzin, w których występuje uzależnienie od alkoholu. Nadużywanie alkoholu wpływa zarówno na stan zdrowia osoby uzależnionej, ale także powoduje występowanie przestępczości i przemocy.

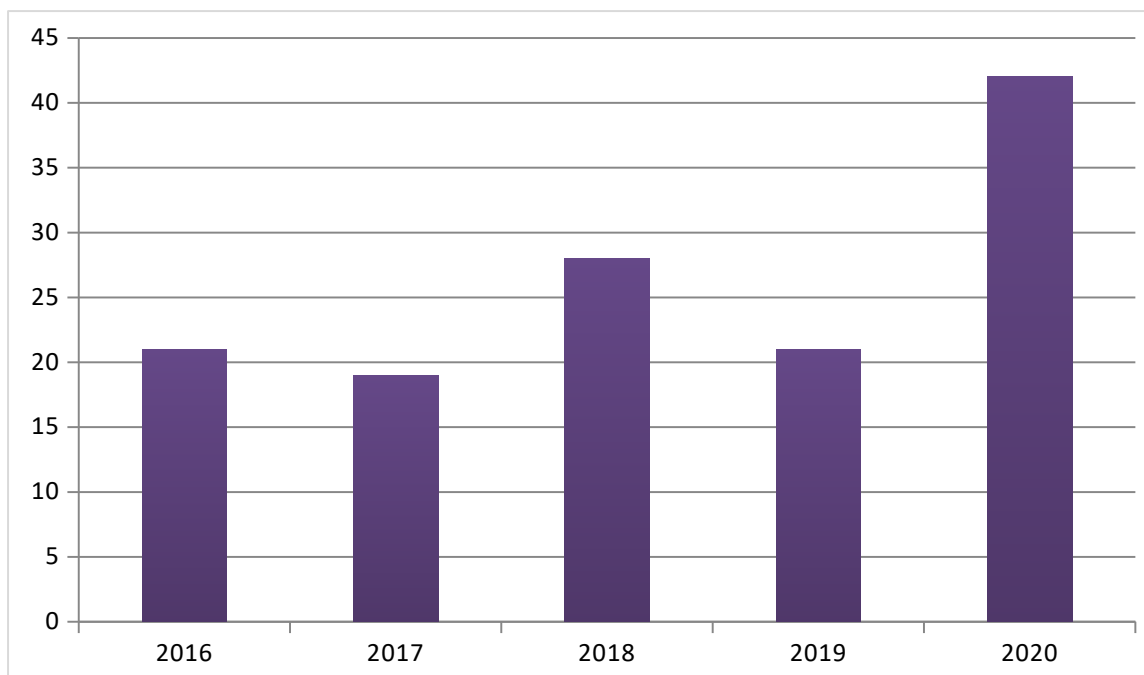
Liczba rodzin, które otrzymują wsparcie z uwagi na problemy alkoholowe w latach 2016-2018 była zmienna. W roku 2018 wzrosła o 47% w stosunku do roku 2017. W roku 2019 ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopnicy skorzystało 20 rodzin, w których pojawił się problem alkoholowy. Natomiast w 2020 roku było to już 41 rodzin.

Po alkohol sięgamy najczęściej ze względów towarzyskich, a także dla „rozluźnienia” i „poprawy nastroju”. Dla niektórych z nas jest on złotym środkiem na rozwiązanie problemów dnia codziennego. Znaczącym czynnikiem wpływającym na wzrost konsumpcji napoi alkoholowych jest pandemia COVID-19.

Izolacja domowa, niepewność, co do sytuacji społecznej, zawodowej, strach przed zakażeniem u siebie czy bliskich osób, spiętrzenie obowiązków, mogą działać jako stresory prowadzące do nadużywania alkoholu czy innych używek. Zwłaszcza u osób, które już wcześniej miały skłonności do nałogów.

Co gorsza, uzależnienie jednego domownika, ma negatywny wpływ na całą jego rodzinę.

Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu i narkomanii w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.

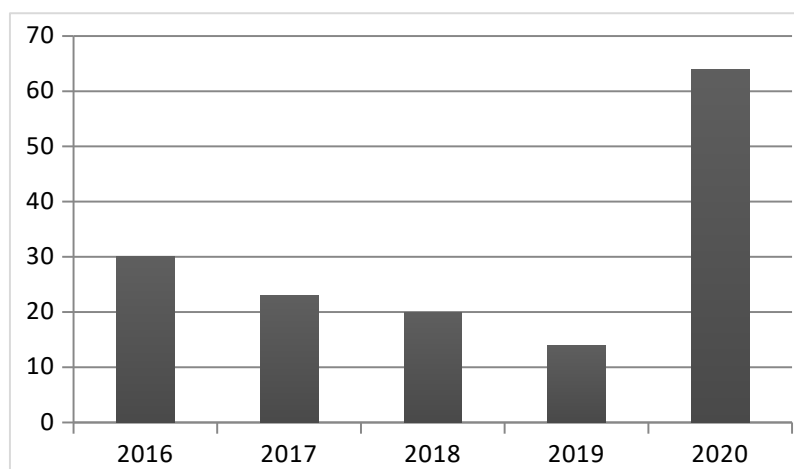

Liczba rodzin, które otrzymują wsparcie z uwagi na problemy alkoholowe w latach 2016-2020 była zmienna. W roku 2020 znacznie wzrosła w stosunku do lat poprzednich.

Potrzeba ochrony macierzyństwa

Liczba osób otrzymujących wsparcie z tytułu ochrony macierzyństwa w latach 2016-2018 stale zmniejszała się. W 2018 r. zmalała o 33% w stosunku do roku 2016. W 2019 roku wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopnicy zostało objętych 14 rodzin. W roku 2020 nastąpił wzrost rodzin, w których przesłanką do udzielenia wsparcia była ochrona macierzyństwa. Było to 60 rodzin.

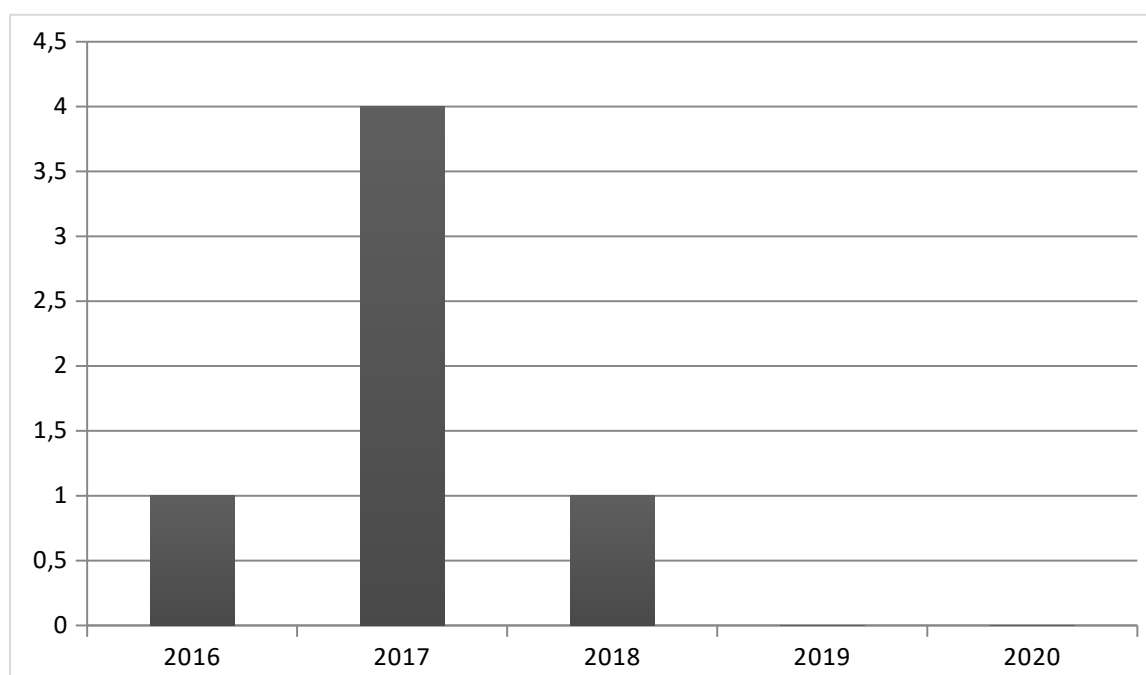
Wykres 17. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.

Przemoc w rodzinie

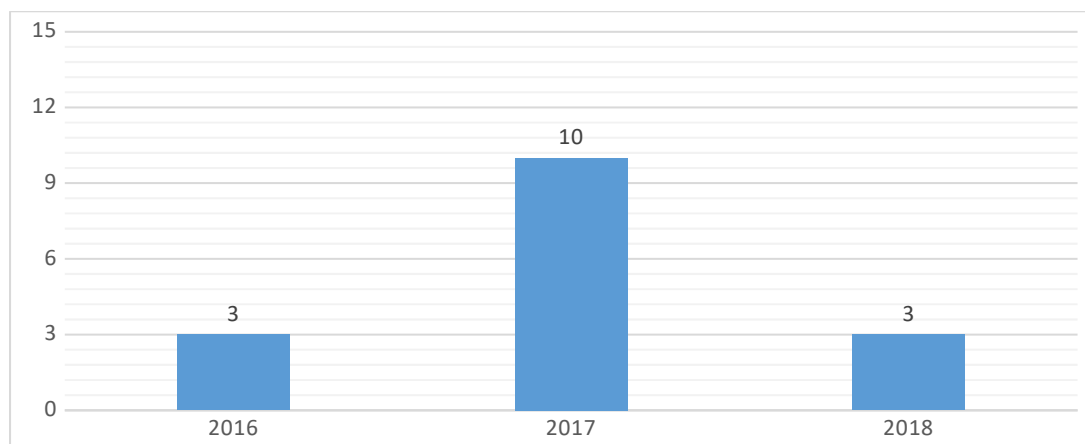
Jak wynika z danych OPS w Konopnicy przemoc w rodzinie nie jest częstym powodem trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy. W latach 2016-2020 liczba rodzin w których występowała przemoc była zmienna. Pracownicy socjalni OPS systematycznie monitorowali sytuację w zagrożonych rodzinach. Wszystkie rodziny, w których występowało podejrzenie przemocy domowej zostały objęte pomocą w ramach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego, głównie w formie pracy socjalnej. Dzielnicy Komisarjatu Policji w Bełżycach stale monitorowali środowiska w , których zachodziło podejrzenie występowania przemocy domowej. W 2019 roku powyższą formą wsparcia objęto 24 rodziny. Żadna z nich nie ubiegała się o wsparcie finansowe. W 2020 roku odbyły się 22 grupy robocze. Wsparcia udzielono 22 rodzinom , o liczbie osób 61. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopnicy jak również przedstawiciele Komisarjatu Policji w Bełżycach stale monitorowali środowiska, jak również udzielali wsparcia głównie w formie pracy socjalnej. Żadna z rodzin z problemem przemocy w rodzinie nie ubiegała się w latach 2019- 2020 o wsparcie finansowe.

Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu przemocy domowej w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.

Działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są poprzez procedurę „Niebieska Karta”, która obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Procedura ma charakter interwencyjny, zostaje wszczęta w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia przemocy w rodzinie poprzez wypełnienie „Niebieskiej Karty – A”. Podmiotami uprawnionymi do uruchomienia procedury są jednostki pomocy społecznej, GKRPA, policja, placówki oświaty i ochrony zdrowia. Jak ilustruje poniższy wykres w latach 2016-2018 liczba zakładanych Niebieskich Kart była zmienna.

Wykres 19. Liczba wszczętych procedur Niebieska Karta A przez pracowników socjalnych w latach 2016-2018. Źródło: Dane OPS Konopnica.

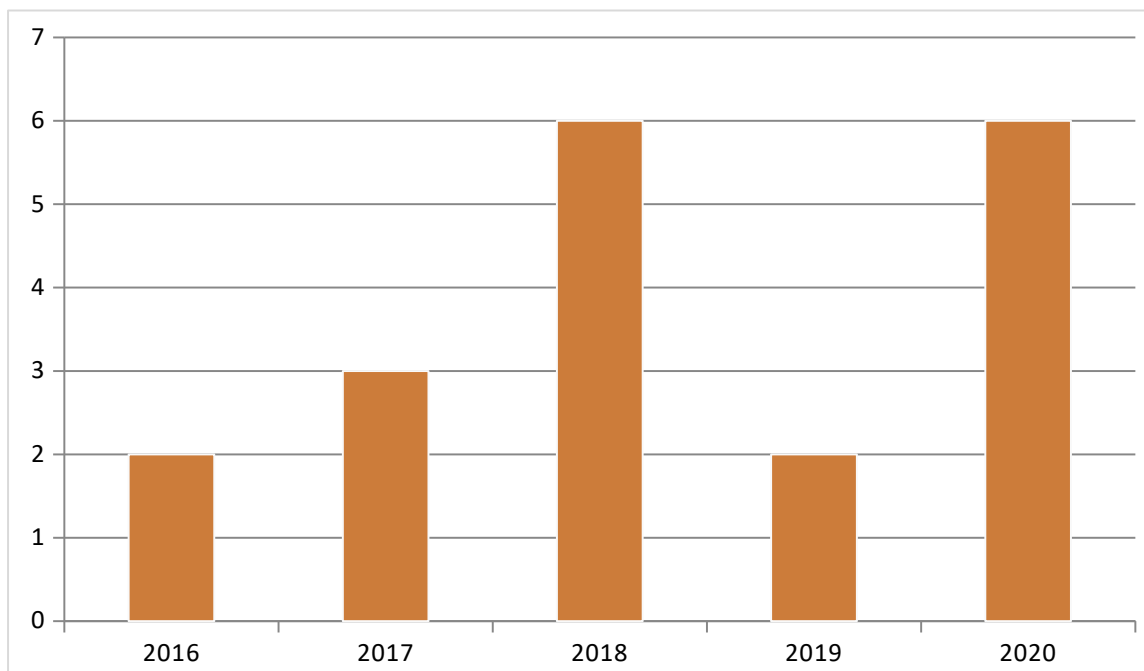
Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego

Wśród beneficjentów pomocy społecznej w Gminie Konopnica znajdują się rodziny, w których członkowie mają problemy wynikające z trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego. Działania wobec osób przebywających w zakładach karnych oraz je opuszczających podejmowane są przez instytucje działające w różnych obszarach:

sądownictwo, służba więzienna, publiczne służby zatrudnienia, pomoc społeczna oraz sektor pozarządowy. Dla zapewnienia skuteczności wsparcia istotne jest zdiagnozowanie sytuacji tych osób oraz opracowanie modelu współpracy międzyinstytucjonalnej oraz międzysektorowej na rzecz ich wspierania.

W Gminie Konopnica w latach 2016-2017 kilka rodzin otrzymało wsparcie z tytułu trudności adaptacyjnych osób po opuszczeniu zakładu karnego. W 2018 roku wsparcia takiego nie udzielono, natomiast w 2019 roku o powyższą formę wsparcia wystąpiły dwie osoby. W 2020 roku o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopnicy zwróciło się 6 osób, które miały trudności adaptacyjne po opuszczeniu placówki postpenitencjarnej.

Wykres 20. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.

6.2 Problemy i oczekiwania społeczne mieszkańców na podstawie ankiety

Ankiety ewaluacyjne stanowią nieodłączny element diagnozy problemów społecznych, pojawiających się na terenie Gminy. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięło 96 osób (74 kobiet, 22 mężczyzn). Osoby badane reprezentowały następujące kategorie:

Wykształcenie:

- podstawowe - 1
- zawodowe - 11
- średnie - 18
- policealne - 9
- wyższe - 54
- brak danych – 3

Kategorie wiekowe:

- 13-16 lat - 0
- 17-25 lat - 5
- 26-59 lat - 79
- 60 i więcej - 8
- brak danych - 4

Zawód:

- uczeń - 1
- rolnik - 6
- przedsiębiorca - 14
- pracownik umysłowy - 53
- pracownik fizyczny - 9
- emeryt/rencista - 8
- bezrobotny - 1
- brak danych - 4

Oprócz przedstawionych danych metryczkowych, respondenci zostali poproszeni w pierwszej części ankiety o wypełnienie poniższej tabeli oceniając skalę wymienionych problemów społecznych występujących w miejscu zamieszkania. Należało zaznaczyć jedną z możliwych odpowiedzi: bardzo poważny, poważny, umiarkowany, znikomy, nie występuje.

Problemy społeczne	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie	7	11	47	26	4
Ubóstwo	4	14	32	36	8
Alkoholizm	12	35	32	13	3
Narkomania	4	6	21	44	17

Problemy mieszkaniowe	5	7	34	31	16
Zanieczyszczenie środowiska	6	16	44	26	4
Przestępczość	1	8	24	52	9
Starzenie się społeczeństwa	9	28	47	7	2
Przemoc w rodzinie	3	21	33	34	4
Niepełnosprawność	5	15	34	40	1
Bezdomność	1	7	5	43	38

☒ Nie wszyscy badani odpowiedzieli na wszystkie pytania

Najbardziej istotne problemy, jakie wskazali respondenci (odpowiadając „Bardzo poważny” lub „Poważny”) występujące w miejscu zamieszkania, to:

- Alkoholizm (49%);
- Starzenie się społeczeństwa (40%);
- Przemoc w rodzinie (25%).

Problemy, które według ankietowanych rzadko występują w Gminie Konopnica (odpowieź „Znikomy” lub „Nie występuje”), to:

- Bezdomność (86%);
- Narkomania (66%);
- Przestępczość (65%).

Drugą integralną częścią ankiety były pytania odnoszące się do problemów społecznych poszczególnych grup i obszarów, tj. osób niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży, rodzin, osób starszych, obszar opieki zdrowotnej, edukacji, sportu i kultury. Poniżej przedstawiono i scharakteryzowano szczegółowo odpowiedzi na siedemnaście pytań:

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

2. Jakie problemy społeczne osób niepełnosprawnych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Brak akceptacji w środowisku (28 wskazań)
- Izolacja rodzinna (odrzućenie) (14)
- Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji) (59)
- Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych (42)
- Brak zorganizowanych form spędzania czasu (41)
- Ubóstwo i bieda (14)
- Bezrobocie (17)
- Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgniarskich (27)
- Utrudniony dostęp do budynków użyteczności publicznej (22)

DZIECI I MŁODZIEŻ

3. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Brak pozytywnych wzorców i autorytetów (25)
- b) Przemoc ze strony rodziców (2)
- c) Przemoc rówieśnicza (25)
- d) Zaniedbania wychowawcze (30)
- e) Zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena) (5)
- f) Używanie alkoholu (23)
- g) Palenie papierosów (19)
- h) Zażywanie narkotyków, dopalaczy (13)
- i) Chuligaństwo i przestępczość (11)
- j) Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży (47)
- k) Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (40)
- l) Ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych (20)
- m) Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego (40)

RODZINY

4. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Nieporadność życiowa (55)
- b) Ubóstwo (10)
- c) Bezrobocie (12)
- d) Alkoholizm (39)
- e) Bezradność opiekuńczo-wychowawcza (40)
- f) Niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno – prawnego (36)
- g) Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami (34)
- h) Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych (50)

5. Jakie Pana/i zdaniem są przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Ubóstwo (18)
- b) Niski poziom umiejętności wychowawczych (78)
- c) Uzależnienia (43)
- d) Przemoc w rodzinie (22)
- e) Wielodzietność (15)
- f) Niepełnosprawność/długotrwała choroba (15)
- g) Niskie dochody (41)
- h) Niepełna rodzina (40)
- i) Inne: zbyt mało czasu dla dzieci

SENIORZY

6. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w gminie?

- a) tak (2 wskazania)
- b) raczej tak (19)
- c) raczej nie (26)
- d) nie (17)
- e) trudno powiedzieć (29)

7. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Izolacja społeczna (samotność) (46)
- b) Izolacja rodzinna (odrzućenie) (8)
- c) Niepełnosprawność (26)
- d) Choroby (51)
- e) Niezdolność do samoobsługi (19)
- f) Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu (33)
- g) Ubóstwo i bieda (15)
- h) Brak akceptacji w środowisku (3)
- i) Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych (37)
- j) Utrudniony dostęp do placówek medycznych (30)
- k) Utrudniony dostęp do placówek kulturalnych (15)
- l) Inne: utrudniony dostęp do rehabilitacji, długie terminy - Lublin;

8. Jakie są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- a) Pomoc materialna (34)
- b) Wykonywanie ciężkich prac domowych (29)
- c) Dostarczanie gotowych obiadów do miejsca zamieszkania (23)
- d) Prowadzenie aktywizacji społecznej osób starszych, w tym edukacyjnej kulturalnej, sportowej, turystycznej, rekreacyjnej (32)
- e) Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne (61)
- f) Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych (46)
- g) Wykonywanie wszystkich prac domowych (12)
- h) Wsparcie emocjonalne (27)
- i) Programy zdrowotne (29)
- j) Pobyt seniora w domu dziennego pobytu (8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku w placówce zapewniającej posiłki, zajęcia, rehabilitację ruchową, opiekę pielęgniarską, miejsce do wypoczynku, towarzystwo innych seniorów) (54)
- k) Możliwość uczestnictwa w klubie seniora (18)
- l) Uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych (12)

OPIEKA ZDROWOTNA

9. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Długie oczekiwania w kolejce (39)
- b) Długi okres oczekiwania na usługi medyczne (odległe terminy wizyt) (56)
- c) Krótkie godziny przyjęć (24)
- d) Mała liczba lekarzy specjalistów (75)
- e) Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych (40)
- f) Inne: brak specjalistów; utrudniony dostęp do rehabilitacji; brak rehabilitacji.

EDUKACJA

10. Jak ocenia Pan/i infrastrukturę edukacyjną w gminie?

- a) bardzo dobrze (15) b) dobrze (54) c) ani dobrze, ani źle (27) d) źle (0)

11. Czy ilość żłobków/przedszkoli/szkół w gminie jest wystarczająca?

- a) tak (37) b) nie (35) c) nie wiem (24)

12. Czy oferta edukacyjna jest przystosowana do osób niepełnosprawnych?

- a) tak (22) b) nie (26) c) nie wiem (46)

13. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Niedostateczny dostęp do placówek wychowania przedszkolnego (29)
b) Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki (40)
c) Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne (54)
d) Brak żłobków (54)
e) Brak stołówek szkolnych (18)
f) Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych (32)
g) Inne: za krótko działa świetlica szkolna, przepełnione świetlice w szkole; za krótkie godziny pracy świetlicy szkolnej.

SPORT I KULTURA

14. Czy na terenie gminy jest wystarczająca liczba obiektów rekreacyjnych i sportowych?

- a) tak (28) b) nie (34) c) nie wiem (32)

15. Czy w gminie organizowane są imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym?

- a) tak (85) b) nie (3) c) nie wiem (8)

16. Czy w gminie jest wystarczająca liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia kulturalne?

- a) tak (38) b) nie (33) c) nie wiem (25)

17. Czy organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, itp.) angażują się społecznie, np. udzielając pomocy potrzebującym lub organizując wydarzenia sportowe i kulturalne?

- a) tak (37) b) nie (13) c) nie wiem (44)

18. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- a) Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową (29)
b) Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań (45)
c) Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu (40)
d) Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży (56)
e) Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych (27)
f) Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych (55)

Za najważniejsze problemy społeczne dotyczące Gminę Konopnica mieszkańcy uznali:

- wśród osób niepełnosprawnych:
 1. Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji) – 22%;
 2. Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych – 16%;
 3. Brak zorganizowanych form spędzania czasu – 16%.
- wśród dzieci i młodzieży:

1. Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży – 16%;
 2. Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu – 13%;
 3. Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego – 13%.
- wśród rodzin:
 1. Nieporadność życiowa – 20%;
 2. Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych – 18%;
 3. Alkoholizm – 14%;
 4. Bezradność opiekuńczo-wychowawcza – 14%.

Główne przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych według ankietowanych to:

1. Niski poziom umiejętności wychowawczych – 29%;
 2. Uzależnienia – 16%;
 3. Niskie dochody – 15%;
 4. Niepełna rodzina 15%.
- wśród osób starszych:
 1. Choroby – 18%;
 2. Izolacja społeczna (samotność) – 16%;
 3. Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych – 13%.

46% ankietowanych uznało, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) w gminie jest niewystarczająca, 31% wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”. Respondenci wskazywali również na potrzeby osób starszych w środowisku lokalnym. Najczęściej wymieniano:

1. Usługi opiekuńczo – pielęgnacyjne – 16%;
 2. Pobyt seniora w domu dziennego pobytu (8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku w placówce zapewniającej posiłki, zajęcia, rehabilitację ruchową, opiekę pielęgniarską, miejsce do wypoczynku, towarzystwo innych seniorów) – 14%;
 3. Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych – 12%.
- w obszarze opieki zdrowotnej:
 1. Mała liczba lekarzy specjalistów – 32%;
 2. Długi okres oczekiwania na usługi medyczne – 24%;
 3. Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych – 17%.
 - w obszarze edukacji:

56% badanych oceniło dobrze, a 16% bardzo dobrze infrastrukturę edukacyjną w gminie. 39% odpowiedziało, że ilość żłobków/przedszkoli/szkół jest wystarczająca, natomiast 36% uznało ilość placówek za niewystarczającą. Według 23% ankietowanych oferta edukacyjna jest przystosowana do osób niepełnosprawnych,

natomiast 28% uważa, że oferta nie jest dostosowana. Za najważniejsze problemy mieszkańcy uznali:

1. Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne – 24%;
 2. Brak żłobków – 24%;
 3. Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki – 17%.
- w obszarze sportu i kultury:

Liczba obiektów sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy jest niewystarczająca według 36% respondentów, a 30% uważa, że jest wystarczająca. 89% ankietowanych potwierdza, że w gminie są organizowane imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym, jednocześnie 40% uznało, że liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia jest wystarczająca. Jeśli chodzi o działalność organizacji pozarządowych (stowarzyszenia, fundacje) angażujących się społecznie 47% ankietowanych nie posiadało wiedzy w tym temacie, a 39 % potwierdziło działalność organizacji pozarządowych. Główne problemy wskazane przez mieszkańców w ankiecie to:

1. Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży – 22%;
2. Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych – 22%.
3. Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań – 18%.

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu (poniżej przedstawione są problemy, wskazane przez ankietowanych):

- Smog, spalanie śmieci.
- Chodnik na Tatarówce.

Kolejną częścią ankiety były wymienione poniżej zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o ocenę używając skali od 1 do 10, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej cyfry ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zdaniem. Po uśrednieniu wyników, oceny respondentów przedstawiają się następująco:

1.	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	9,08
2.	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej	8,67
3.	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	8,67
4.	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych	8,54
5.	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	8,42

6.	Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	8,29
7.	Pozyskiwanie środków unijnych na kwestie społeczne	8,27
8.	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	8,03
9.	Utworzenie punktu pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	7,81
10.	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	7,52
11.	Założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych	7,51
12.	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	7,38
13.	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	7,28
14.	Działania na rzecz aktywizacji społeczności gminy / wsi	7,04
15.	Wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne	7,02
16.	Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę	7,02
17.	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	7,00
18.	Założenie wolontariatu	6,90
19.	Organizowanie kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy	6,82
20.	Utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla osób bezrobotnych	6,75
21.	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	6,66
22.	Edukacja rodzin	6,60
23.	Mieszkania chronione, lokale socjalne	6,52
24.	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	6,51
25.	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	6,49
26.	Zwiększenie ilości imprez sportowych i kulturalnych	6,24
27.	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	5,69

Powyższa tabela ilustruje, jak wysoki priorytet przyznali ankietowani konkretnym zadaniom, mającym na celu rozwiązanie różnych problemów społecznych (skala od 1 do 10, ocena średnia grupy). Najwyższe oceny uzyskały:

- 1) Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów – 9,08;
- 2) Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych – 8,67;

3) Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej – 8,67.

Za zadania o najniższym priorytecie zostały uznane:

- 1) Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy – 5,69;
- 2) Zwiększenie ilości imprez sportowych i kulturalnych – 6,24;
- 3) Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych – 6,49.

6.3 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - położenie geograficzne, - korzystne położenie pod względem komunikacyjnym, - dostępność terenów pod inwestycje, - zakłady przetwórstwa spożywczego, - dodatni przyrost naturalny, - dodatnie saldo migracji. <p>edukacja, kultura, sport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobry stan infrastruktury edukacyjnej, - istnienie placówek kulturalnych, - cykliczne wydarzenia kulturalne, - dobra infrastruktura sportowa: boiska, sale gimnastyczne, - duża liczba ścieżek rowerowych. <p>pomoc społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - profesjonalna kadra, - dobre rozpoznanie potrzeb środowiska lokalnego, - wysoka jakość usług, - spadek liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia OPS, - stałe poszukiwanie nowych form pomocy dla klientów, poprzez działania w projektach. <p>organizacje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chęć i zapał do działania, - duża liczba OSP, - udział w Lokalnej Grupie Działania, - aktywność organizacji pozarządowych, - wdrożone standardy współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca infrastruktura społeczna, - problemy z dostępem do lekarzy specjalistów, - utrudniony dostęp seniorów do placówek medycznych - niewystarczająca częstotliwość połączeń transportu publicznego na terenie Gminy - duża liczba barier utrudniających funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami. <p>edukacja, kultura, sport:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczona oferta dla starszej aktywnej młodzieży, - niedopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rodziców, - niewystarczająca liczba świetlic wiejskich, - utrudniony dostęp seniorów do placówek kulturalnych znajdujących się poza gminą <p>pomoc społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - starzenie się społeczeństwa i pojawiające się problemy związane z koniecznością zapewnienia wsparcia seniorom, nowe zadanie - brak dziennego domu pobytu dla osób starszych, niepełnosprawnych, - niedostateczna liczba mieszkań socjalnych, chronionych, komunalnych. <p>organizacje społeczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niski poziom aktywności mieszkańców gminy, w tym zwłaszcza seniorów, - brak finansów na działalność ngo, - niewystarczająca infrastruktura społeczna.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, - rozwój społeczeństwa obywatelskiego, - wzrost jakości usług edukacyjnych, - wsparcie socjalne osób starszych, - programy zdrowotne dla seniorów pozwalające na utrzymanie sprawności intelektualnej i fizycznej, - programy likwidujące wykluczenie cyfrowe - spadek bezrobocia, - zwiększające się inwestycje komunikacyjne w gminie. 	<ul style="list-style-type: none"> - migracja zarobkowa, - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, - brak zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby, starości, - wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw, - starzenie się społeczeństwa, - rosnąca liczba osób niepełnosprawnych, - postępująca degradacja walorów krajobrazowych i przyrodniczych w skutek zanieczyszczenia środowiska - obniżanie wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej oraz wysoki poziom przyzwolenia społecznego do picia w środowisku rodzinnym i rówieśniczym.

IV PLANOWANIE DZIAŁAŃ

1. Misja i wizja Gminy Konopnica

Misja

Gmina Konopnica – silne rodziny, aktywni seniorzy, integralny rozwój człowieka.

Wizja rozwoju społecznego Gminy Konopnica:

Gmina Konopnica dążąc do poprawy jakości życia swoich mieszkańców, przeciwdziała marginalizacji społecznej oraz eliminuje negatywne zjawiska, staje się społecznością wrażliwą, potrafiącą zaspokoić potrzeby społeczności lokalnej.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Konopnica jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek patologii społecznych w gminie. Zakres zadań

związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju Gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: sportu, rekreacji, turystyki, edukacji, kultury, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

2. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Analiza szerokiego spektrum programów rozwoju, których wdrażanie będzie w perspektywie co najmniej najbliższych 10 lat oddziaływać na sytuację w Gminie Konopnica, pozwala prognozować, że w tym okresie, pomoc społeczna stanowić będzie fundamentalny element w polityce zarówno państwa polskiego, jak i samorządu lokalnego. Będzie to efekt między innymi wprowadzania w życie programu „Europa 2020”, który wiele uwagi poświęca poprawie sytuacji w sferze społecznej.

Gmina Konopnica, podobnie jak inne samorzady w Polsce, stanie wkrótce przed koniecznością zmierzenia się z nowymi problemami wynikającymi zarówno z uwarunkowań lokalnych, jak wpływu zewnętrznej sytuacji społeczno-polityczno-gospodarczej. Wśród czynników zewnętrznych mających istotny wpływ na sytuację społeczną w Gminie warto wymienić te, które wynikają z niekorzystnych perspektyw demograficznych – starzenie się społeczeństwa Gminy, migracji – zwłaszcza ludzi młodych, napływu imigrantów, niekorzystnych zmian w obszarze podstawowych wartości rodzinnych skutkujących rozpadem rodzin, w tym rodzin wielopokoleniowych, oraz innych nieznanych jeszcze dzisiaj zagrożeń.

Mając na względzie oddziaływanie i problemy globalne, lokalna polityka społeczna w Gminie Konopnica musi uwzględniać narastający problem starzenia się społeczeństwa, zmiany systemu wartości, zmiany w strukturze rodziny, czy też powiększające się obszary zagrożeń funkcjonowania jednostki i rodziny. Można więc przyjąć, że pomoc społeczna będzie podlegać dużym przemianom zarówno w układzie instytucjonalnym, jak i zadaniowym. Rozwój sytuacji społecznej na terenie Gminy będzie ściśle związany z rozwojem ekonomicznym – społecznym społeczności lokalnej. Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej w Gminie Konopnica oraz skalę i znaczenie społeczne ujawniających problemów określono cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań, które uwzględniają zagrożenia i problemy wynikające z sytuacji zewnętrznej, ale przede wszystkim biorą pod uwagę uwarunkowania lokalne.

Uwzględniając dostępne opracowania analityczne, wyniki ankiet, oraz przeprowadzoną diagnozę lokalnej sytuacji w sferze społecznej sformułowano prognozę przewidywanego rozwoju sytuacji w sferze społecznej.

W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

- **Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu spowodowanemu: długotrwałą chorobą, niepełnosprawnością, ubóstwem, bezrobociem.**

prognozuje się:

- potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy, postępującą dezaktualizację kwalifikacji osób długotrwale bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo;
- dalsze rozwarstwienie materialne społeczeństwa;
- utrzymywanie się niedoboru pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, rozproszenie i niewystarczający poziom integracji działań pomocowych świadczonych osobom dotkniętym przemocą, utrzymywanie się niewystarczającego poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom, utrzymywanie się zapotrzebowania na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom;

- **Wspieranie rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**

prognozuje się:

- zwiększoną dzietność rodzin spowodowaną programem Rodzina 500+;
- zwiększającą się liczbę rodzin niepełnych, wymagających wsparcia alimentacyjnego;
- niewystarczający w stosunku do narastających potrzeb poziom funkcjonowania systemu pieczy zastępczej;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie nieodpłatnych usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe w stosunku do rodzin;
- występowanie zjawiska niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w wychowaniu dzieci;
- działania profilaktyczne dotyczące skutków obniżania inicjacji seksualnej oraz spożywania alkoholu.

- **Wspieranie działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania**

prognozuje się:

- niewystarczająca jakość życia osób z niepełnosprawnością, występowanie sytuacji niepełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, występowanie stanu niewystarczającej integracji społecznej osób z niepełnosprawnością;
- występowanie istotnego odsetka osób bezrobotnych, dla których niepełnosprawność jest dodatkowym ograniczeniem w dostępie do zatrudnienia;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- utrzymywanie się potrzeb pomocy względem osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin;
- występowanie izolacji i wykluczenia z życia społecznego osób starszych;

- pogłębiające się ubóstwo osób starszych;
- wzrastające potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób starszych, zwłaszcza samotnie gospodarujących.

- **Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych**

prognozuje się:

- utrzymywanie się zapotrzebowania na nowe lub unowocześnione usługi świadczone przez przygotowane do tego podmioty sektora pozarządowego osobom oraz rodzinom;
- występowanie potrzeb wymagających rozwiązań innowacyjnych dla obszaru polityki społecznej;
- tworzenie szerokich partnerstw lokalnych w celu rozwiązywania problemów społecznych;
- wzrost aktywności społecznej mieszkańców;
- utrzymywanie się rozproszenia inicjatyw i działań prowadzonych przez instytucje publiczne i prywatne.

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować system działań czyli strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki różnorodnych zagrożeń wynikających zarówno z uwarunkowań zewnętrznych, naturalnych zjawisk biologicznych (np. niepełnosprawności), problemów cywilizacyjnych, jak i niedoskonałości lokalnego systemu polityki społecznej. Proponowana strategia będzie obejmować osiągnięcie celów nastawionych na eliminację zagrożeń oraz poprawę sytuacji, która w czasie opracowywania Strategii została zidentyfikowana jako niekorzystna.

Wprowadzanie zmian społecznych na terenie Gminy Konopnica, poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikacją rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu problemów dotyczących społeczność lokalną.

Wdrożenie strategii ma na celu:

- poprawę bezpieczeństwa socjalnego obywateli oraz poprawę warunków ich życia,
- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- poprawę stanu zdrowia i sprawności fizycznej, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych,
- poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych,
- zapewnienie dostępu do usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w środowisku zamieszkania, bez konieczności kierowania mieszkańców do DPS,
- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,

- zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie,
- stworzenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

3. Cele i harmonogram realizacji

Celem strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przekłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty.

Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej Gminy Konopnica połączona z badaniami ankietowymi, pozwoliła wyodrębnić następujące cele strategiczne:

- 1. Zmniejszenie skali wykluczenia społecznego spowodowanego: bezrobociem, ubóstwem, bezdomnością i uzależnieniami.**
- 2. Budowanie systemu wsparcia rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.**
- 3. Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych oraz utrzymanie ich w środowisku zamieszkania.**
- 4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych.**

Następnie w ramach poszczególnych celów strategicznych wyodrębniono cele operacyjne i kierunki działań.

Objęcie działaniami edukacyjnymi osoby starsze	Opracowywanie i realizacja programów promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu.	JST, NGO Służba zdrowia, GCK	Środki własne i zewnętrzne			x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Opracowywanie i realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających wykluczeniu osób starszych w szczególności e-wykluczeniu.	JST, NGO, GCK	Środki własne i zewnętrzne					x	x	x	x	x	x	x
	Wspieranie działalności edukacyjnej dla seniorów.	JST, NGO, GCK	Środki własne i zewnętrzne			x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową	Utworzenie i wspieranie działalności klubu seniora.	JST, NGO, GCK	Środki własne i zewnętrzne					x	x	x	x	x	x	x
	Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych.	JST, NGO, GCK	Środki własne i zewnętrzne	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Opracowywanie i realizacja programów promujących integrację międzypokoleniową. Utworzenie Gminnej	OPS, JST, NGO, GCK	Środki własne i zewnętrzne					x	x	x	x	x	x	x

4. Ramy finansowe strategii

Każdy podmiot z terenu Gminy będący realizatorem zadań w ramach strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- budżet Gminy Konopnica,
- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego,
- inne środki.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Konopnica przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2017-2018 opracowaną na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2017 i 2018 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

Dla przygotowania niniejszej projekcji, w modułach przyjęto założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej w gminie.

W prognozie na lata 2021-2030 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych własnych OPS w Konopnicy i Banku Danych Lokalnych GUS.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie pomocy społecznej
1.	2021	2 206 075,22 zł
2.	2022	2 261 227,10 zł
3.	2023	2 317 757,78 zł
4.	2024	2 375 701,72 zł
5.	2025	2 435 094,26 zł
6.	2026	2 495 971,62 zł
7.	2027	2 558 370,91 zł

8.	2028	2 622 330,18 zł
9.	2029	2 687 888,43 zł
10.	2030	2 755 085,64 zł

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Konopnica przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków na politykę edukacyjną, kulturalną i wsparcie działalności organizacji pozarządowych w latach 2019-2020 opracowaną na podstawie oceny wydatków za rok 2019 i 2020 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki edukacyjnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki kulturalnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie wsparcia organizacji pozarządowych
1.	2021	21 622 598,89 zł	1 443 199,87 zł	190 000,00 zł
2.	2022	22 163 163,86 zł	1 479 279,87 zł	194 750,00 zł
3.	2023	22 717 242,96 zł	1 516 261,87zł	199 618,75 zł
4.	2024	23 285 174,03 zł	1 554 168,42 zł	204 609,22 zł
5.	2025	23 867 303,38zł	1 593 022,63zł	209 724,45 zł
6.	2026	24 463 985,96 zł	1 632 848,20 zł	214 967,56 zł
7.	2027	25 075 585,61 zł	1 673 669,41 zł	220 341,75 zł
8.	2028	25 702 475,25 zł	1 715 511,15 zł	225 850,29 zł
9.	2029	26 345 037,13 zł	1 758 398,93zł	231 496,55 zł
10.	2030	27 003 663,06 zł	1 802 358,90 zł	237 283,96 zł

5. Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Konopnica na lata 2021–2030 będzie realizowana w obszarze pomocy społecznej w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Konopnica,

- Program Współpracy Gminy Konopnica z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

V. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

1. System monitorowania strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych kierunków działań oraz celów operacyjnych i strategicznych. Zarządzanie realizacją strategii należy do OPS w Konopnicy. Monitoring prowadzony będzie przez zespół oceniający powołany zarządzeniem Wójta Gminy Konopnica, a w jego skład wejdą m.in. przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współpracujących w jej realizacji. Poziom osiągnięcia każdego celu operacyjnego, poszczególnych zadań i projektów będzie mierzony raz na trzy lata poczynając od 2022 roku.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nierozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

Wskaźnikami oceny monitorowania celów strategicznych i szczegółowych Strategii będą przykładowo:

Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki
Ograniczenie skali długotrwałego bezrobocia i ubóstwa	Tworzenie i realizacja partnerskich programów przeciwdziałania ubóstwu i długotrwałemu bezrobociu.	- liczba programów dot. przeciwdziałania ubóstwu i bezrobociu - liczba osób uczestniczących w ww. programach
	Integracja i intensyfikacja działań z zakresu pomocy społecznej i instytucji rynku pracy służących aktywizacji beneficjentów pomocy	- liczba zaktywizowanych beneficjentów pomocy społecznej - liczba osób skierowanych do prac

	społecznej, np. prac społecznie użytecznych, staży zawodowych, prac interwencyjnych.	społecznie użytecznych, interwencyjnych, - liczba zorganizowanych staży zawodowych
	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych.	liczba szkoleń
	Usługi doradztwa zawodowego oraz poradnictwa psychologicznego, spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne.	- liczba godzin poradnictwa zawodowego - liczba przeprowadzonych warsztatów grupowych
	Utworzenie przy Radzie Gminy-Rady ds. Przedsiębiorczości	- utworzenie Rady
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych.	- liczba utworzonych PES, w tym spółdzielni socjalnych
Budowa gminnego modelu przeciwdziałania i wychodzenia z bezdomności	Systematyczne monitorowanie problemu bezdomności i zabezpieczanie pomocy doraźnej osobom bezdomnym.	- liczba osób bezdomnych na terenie gminy - liczba osób bezdomnych, którym udzielono pomocy doraźnej
	Zapewnienie osobom bezdomnym schronienia, pomocy socjalnej, psychologicznej, reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności przy wykorzystaniu indywidualnych planów wychodzenia z bezdomności.	- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie, pomoc socjalną, psychologiczną - liczba osób bezdomnych, które uczestniczyły w reintegracji społecznej i zawodowej - liczba osób które realizowały indywidualne plany wychodzenia z bezdomności
Rozwój systemu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień	Rozwijanie systemu pomocy rodzinom z problemem uzależnienia oraz dotkniętych przemocą poprzez kompleksowość i interdyscyplinarność podejmowanych działań.	- liczba podjętych działań przez ZI i grupy robocze, GKRPA - liczba osób objętych pomocą
	Podjęcie działań w zakresie edukacji i promowania zdrowego – trzeźwego stylu życia. Promocja życia bez alkoholu, narkotyków i innych substancji uzależniających.	- liczba i rodzaj przeprowadzonych działań edukacyjnych - liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych
	Prowadzenie działań	- liczba

	profilaktycznych, skierowanych do dzieci, młodzieży i rodziców mających zarówno charakter edukacyjny jak i dostarczających alternatywnych form spędzania wolnego czasu.	przeprowadzonych działań profilaktycznych - liczba uczestników biorących udział w działaniach edukacyjnych
	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	- liczba utworzonych grup wsparcia
	Podejmowanie działań w zakresie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.	- liczba udzielonych porad - liczba osób, które korzystały z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej
Rozwijanie systemu wsparcia rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Wspieranie rodzin w zakresie zabezpieczenia potrzeb bytowych.	- liczba rodzin objętych wsparciem
	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji wychowawczych rodziców i opiekunów poprzez działania edukacyjne (organizacja warsztatów, szkoleń).	- liczba warsztatów, szkoleń - liczba uczestników
	Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych poprzez pomoc rodziny wspierającej.	- liczba rodzin objętych wsparciem
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania.	- liczba funkcjonujących grup, - liczba dzieci uczestniczących w spotkaniach grup socjoterapeutycznych
	Zapewnienie dostępności do opieki przedszkolnej i żłobka.	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym - liczba dostępnych miejsc w przedszkolach - utworzenie żłobka
Tworzenie warunków dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży	Zapewnienie odpowiedniej pomocy socjalnej (ubranie, żywność, wyprawka szkolna itp.) dzieciom z rodzin ubogich.	- liczba dzieci z rodzin ubogich, które otrzymały wsparcie
	Zapewnienie pomocy psychologicznej, korekcyjno – kompensacyjnej dzieciom	- liczba dzieci objętych pomocą psychologiczną - liczba godzin zajęć

	przejawiającym trudności w nauce.	korekcyjno - kompensacyjnych
	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów, olimpiad	- liczba godzin zajęć pozalekcyjnych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych
	Rozwijanie bazy edukacyjnej, służącej realizowaniu zainteresowań oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom i młodzieży.	- ilość i rodzaj przeprowadzonych modernizacji, zakupionych sprzętów i pomocy dydaktycznych
Popularyzacja aktywnego wypoczynku przez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych	- liczba zorganizowanych zawodów sportowych
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	- liczba osób biorących udział w treningach
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	- liczba zorganizowanych wycieczek - liczba osób uczestniczących w wycieczkach
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców gminy	- liczba zorganizowanych zajęć sportowych - liczba osób uczestniczących w zajęciach sportowych
	Organizacja kampanii promujących aktywny styl życia	- liczba zorganizowanych kampanii promocyjnych
Zapewnienie pomocy rodzinom z dysfunkcjami w przewyciężaniu trudności	Realizacja działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców wykazujących braki w tym zakresie.	- liczba działań służących podnoszeniu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych - liczba rodziców biorących udział w ww. działaniach
	Intensyfikacja pracy socjalnej.	- liczba rodzin objętych pracą socjalną
	Podjęmowanie działań zmierzających do powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, które powróciły do rodziny biologicznej
	Wykorzystanie instytucji asystentów rodziny do pracy nad przywróceniem prawidłowego funkcjonowania rodziny.	- liczba asystentów udzielających wsparcia - liczba osób/rodzin korzystających z wsparcia asystenta rodziny
	Rozwijanie interdyscyplinarności w	- liczba podejmowanych

	działaniach podejmowanych na rzecz wsparcia rodzin.	działań
Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Organizacja konkursów o tematyce kulturalnej dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy	- liczba zorganizowanych konkursów - liczba dzieci, młodzieży i dorosłych biorących udział w konkursach
	Rozwijanie wśród mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży, różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (Warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne), kół zainteresowań.	- liczba zorganizowanych warsztatów - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w poszczególnych warsztatach
	Organizacja konkursów o tematyce regionalnej, prezentacja twórców ludowych.	- liczba konkursów - liczba spotkań, prezentacji twórców ludowych
Rozwijanie usług społecznych na rzecz osób starszych	Zapewnienie odpowiedniej do potrzeb ilości i jakości usług opiekuńczych.	- liczba świadczonych usług opiekuńczych - liczba beneficjentów usług opiekuńczych
	Zapewnienie osobom starszym potrzebującym całodobowej instytucjonalnej pomocy i miejsc w domach pomocy społecznej.	- ilość dostępnych miejsc w DPS
	Umożliwienie osobom starszym zamieszkania w mieszkaniach wspomaganych.	- liczba osób starszych zamieszkałych w mieszkaniach wspomaganych
	Utworzenie domu dziennego pobytu dla osób starszych.	- ilość dostępnych miejsc w DDP dla osób starszych
	Współpraca z zakładami opieki zdrowotnej i szerzenie potrzeby zwiększenia opieki geriatrycznej.	- liczba i rodzaj podjętej współpracy w zakresie zwiększenia opieki geriatrycznej
	Organizacja i wspieranie działalności wolontariatu na rzecz osób starszych	- liczba wolontariuszy działających na rzecz osób starszych
Objęcie działaniami edukacyjnymi osoby starsze	Opracowywanie i realizacja programów promujących zdrowie wśród seniorów i aktywne spędzanie wolnego czasu.	- liczba programów - liczba osób uczestniczących w programie
	Opracowywanie i realizacja programów edukacyjnych przeciwdziałających	- liczba programów edukacyjnych przeciwdziałających

	wykluczeniu osób starszych w szczególności e-wykluczeniu.	wykluczeniu osób starszych - liczba osób uczestniczących w programie
	Wspieranie działalności edukacyjnej dla seniorów	- liczba i rodzaj udzielonego wsparcia
Wspieranie aktywności społecznej promującej integrację wewnątrz i między pokoleniową	Utworzenie i wspieranie działalności klubu seniora.	- utworzenie klubu seniora - rodzaj udzielonego wsparcia, - liczba osób uczestniczących w spotkaniach Klubów Seniora
	Wsparcie i promocja aktywności kulturalnej, fizycznej i rekreacyjnej osób starszych.	- liczba działań promujących aktywność kulturalną, fizyczną i rekreacyjną osób starszych
	Opracowywanie i realizacja programów promujących integrację międzypokoleniową	- liczba opracowanych programów promujących integrację międzypokoleniową
Aktywizacja społeczna osób starszych	Budowanie pozytywnego wizerunku starości.	- liczba przeprowadzonych kampanii dot. budowania pozytywnego wizerunku starości
	Promowanie uczestnictwa osób starszych w organizacjach pozarządowych	- liczba akcji promocyjnych - liczba osób starszych w organizacjach pozarządowych
Promocja zdrowia	Prowadzenie kampanii edukacyjnych promujących zdrowy styl życia.	- liczba przeprowadzonych kampanii
	Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych, zdrowotnych przeciwdziałających niepełnosprawności.	- liczba programów - liczba osób uczestniczących w programie
Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do usług społecznych, w tym opieki i rehabilitacji	Organizacja rehabilitacji	- liczba osób korzystających z rehabilitacji
	Wspieranie funkcjonowania i tworzenia środowiskowych form pomocy osobom niepełnosprawnym.	- liczba działań wspierających

Integracja ze środowiskiem osób niepełnosprawnych	Wspieranie działań ukierunkowanych na aktywizację zawodową i zatrudnianie osób niepełnosprawnych.	- liczba działań wspierających
	Umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w działalności sportowej i kulturalnej.	- liczba działań wspierających
	Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych	- liczba zorganizowanych spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów osób niepełnosprawnych
	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji poprzez realizację kształcenia integracyjnego i specjalnego.	- liczba osób niepełnosprawnych objętych kształceniem integracyjnym i specjalnym
	Likwidacja barier m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych, utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym.	- liczba zlikwidowanych barier
	Wspieranie funkcjonowania mieszkalnictwa wspomaganego dla osób niepełnosprawnych.	- liczba i rodzaj udzielonego wsparcia
	Wsparcie organizacji pozarządowych w tym doradztwo prawne, finansowe i lokalowe oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe	- liczba udzielonego wsparcia
Zlecenie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych.	- liczba zleconych zadań	
Zwiększenie koordynacji współdziałania z organizacjami pozarządowymi.	- liczba wspólnych działań	
Popularyzacja interdyscyplinarnego modelu pracy.	- liczba podejmowanych działań	
Umożliwianie pracownikom instytucji pomocy społecznej możliwości podnoszenia	- liczba pracowników uczestniczących w kursach i szkoleniach	

	kwalfikacji i superwizji.	podnoszących kwalifikacje
--	---------------------------	---------------------------

7. Ewaluacja strategii

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna ocena zaplanowania, wdrożenia i rezultatów strategii. Celem ewaluacji GSRPS jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

- osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób długotrwale bezrobotnych);
- realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych);
- realizacja celów ogólnych/strategicznych może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np.: ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej długotrwale bezrobotnych);

Ewaluacja ocenić będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników, które przyczyniły się do osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią

i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania. Główne kryteria ewaluacji:

- trafność
- efektywność
- skuteczność
- oddziaływanie/użyteczność
- trwałość.

Proces ewaluacji

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

- Planowanie ewaluacji GSRPS obejmie następujące etapy:

- określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);
- wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;
- wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji.

Załączniki

Ankieta - Wypracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Szanowni Mieszkańcy Gminy Konopnica

Urząd Gminy/Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopnicy przystąpił do wypracowania **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**. Strategia i program sprecyzują i zweryfikują najważniejsze problemy społeczne w naszej gminie, a także określą sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania. **Uwaga! Ankieta jest anonimowa!**

Metryczka (proszę wstawić X przy wybranej odpowiedzi):

Płeć: Kobieta Mężczyzna

Wiek: 13 – 16 17 – 25 26 – 59 60 i więcej

Zawód: uczeń rolnik przedsiębiorca pracownik umysłowy pracownik fizyczny emeryt/rencista bezrobotny inny (jaki?)

Wykształcenie:

podstawowe zawodowe średnie policealne wyższe

1. Jak ocenia Pan/i istotność wymienionych problemów społecznych w swoim miejscu zamieszkania? Proszę wybrać jedną odpowiedź przy każdym z zagadnień.

Problemy społeczne	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie					
Ubóstwo					
Alkoholizm					
Narkomania					
Problemy mieszkaniowe					
Zanieczyszczenie środowiska					
Przestępczość					
Starzenie się społeczeństwa					
Przemoc w rodzinie					

Niepełnosprawność					
Bezdomność					

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE

2. Jakie problemy społeczne osób niepełnosprawnych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Brak akceptacji w środowisku
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. do rehabilitacji)
- Brak oferty zajęć kulturalnych, edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych
- Brak zorganizowanych form spędzania czasu
- Ubóstwo i bieda
- Bezrobocie
- Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych
- Utrudniony dostęp do budynków użyteczności publicznej
- Inne (jakie?)

DZIECI I MŁODZIEŻ

3. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- Przemoc ze strony rodziców
- Przemoc rówieśnicza
- Zaniedbania wychowawcze
- Zaniedbania socjalne (niedożywienie, higiena)
- Używanie alkoholu
- Palenie papierosów
- Zażywanie narkotyków, dopalaczy
- Chuligaństwo i przestępczość
- Brak odpowiedniego miejsca na spotkania dla młodzieży,
- Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- Ograniczony dostęp do placówek kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,
- Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- Inne (jakie?)

RODZINY

4. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Nieporadność życiowa
 - Ubóstwo
 - Bezrobocie
 - Alkoholizm
 - Bezradność opiekuńczo-wychowawcza
 - Niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno - prawnego
 - Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami
 - Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych
 - Inne (jakie?)
5. Jakie Pana/i zdaniem są przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- Ubóstwo
- Niski poziom umiejętności wychowawczych
- Uzależnienia
- Przemoc w rodzinie
- Wielodzietność
- Niepełnosprawność/długotrwała choroba
- Niskie dochody
- Niepełna rodzina
- Inne, jakie?.....

SENIORZY

6. Czy uważa Pan/i, że oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca w gminie?

- a) tak b) raczej tak c) raczej nie d) nie e) trudno powiedzieć

7. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Izolacja społeczna (samotność)
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Niepełnosprawność
- Choroby
- Niezdolność do samoobsługi
- Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- Ubóstwo i bieda
- Brak akceptacji w środowisku
- Utrudniony dostęp do usług opiekuńczo-pielęgniacyjnych
- Utrudniony dostęp do placówek medycznych
- Utrudniony dostęp do placówek kulturalnych

Inne (jakie?)

8. Jakie są według Pana/i główne potrzeby starszych osób w Państwa środowisku lokalnym?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

- Pomoc materialna
- Wykonywanie ciężkich prac domowych
- Dostarczanie gotowych obiadów do miejsca zamieszkania
- Prowadzenie aktywizacji społecznej osób starszych, w tym edukacyjnej kulturalnej, sportowej, turystycznej, rekreacyjnej
- Usługi opiekuńczo - pielęgnacyjne
- Doradztwo i załatwianie spraw urzędowych
- Wykonywanie wszystkich prac domowych
- Wsparcie emocjonalne
- Programy zdrowotne
- Pobyt seniora w domu dziennego pobytu (8-godzinny pobyt od poniedziałku do piątku w placówce zapewniającej posiłki, zajęcia, rehabilitację ruchową, opiekę pielęgniarstwa, miejsce do wypoczynku, towarzystwo innych seniorów)
- Możliwość uczestnictwa w klubie seniora
- Uczestnictwo w zajęciach edukacyjnych, kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych
- Inne, jakie?.....

OPIEKA ZDROWOTNA

9. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Długie oczekiwania w kolejce
- Długi okres oczekiwania na usługi medyczne (odległe terminy wizyt)
- Krótkie godziny przyjęć
- Mała liczba lekarzy specjalistów
- Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych
- Inne (jakie?)

EDUKACJA

10. Jak ocenia Pan/i infrastrukturę edukacyjną w gminie?

a) bardzo dobrze b) dobrze c) ani dobrze, ani źle d) źle

11. Czy ilość żłobków/przedszkoli/szkół w gminie jest wystarczająca?

a) tak b) nie c) nie wiem

12. Czy oferta edukacyjna jest przystosowana do osób niepełnosprawnych?

a) tak b) nie c) nie wiem

13. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Niedostateczny dostęp do placówek wychowania przedszkolnego

- Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki
- Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- Brak żłobków
- Brak stołówek szkolnych
- Niedostateczna oferta zajęć pozalekcyjnych
- Inne (jakie?)

SPORT I KULTURA

14. Czy na terenie gminy jest wystarczająca liczba obiektów rekreacyjnych i sportowych?

- a) tak b) nie c) nie wiem

15. Czy w gminie organizowane są imprezy/wydarzenia o charakterze kulturalnym?

- a) tak b) nie c) nie wiem

16. Czy w gminie jest wystarczająca liczba obiektów obsługujących imprezy/wydarzenia kulturalne?

- a) tak b) nie c) nie wiem

17. Czy organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje, itp.) angażują się społecznie, np. udzielając pomocy potrzebującym lub organizując wydarzenia sportowe i kulturalne?

- a) tak b) nie c) nie wiem

18. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy? *prosimy o zaznaczenie (X) 3 wybranych odpowiedzi*

- Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
- Niewykorzystany potencjał wiejskich świetlic - brak systematycznych działań
- Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
- Brak oferty zajęć sportowych dla osób dorosłych
- Inne (jakie?)

19. Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej z cyfr ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10

mało

ważne

bardzo ważne

1	Utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy dla osób bezrobotnych	
2	Utworzenie punktu pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	
3	Utworzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej	
4	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej	
5	Mieszkania chronione, lokale socjalne	
6	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	
7	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	
8	Założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych	
9	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	
10	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	
11	Założenie wolontariatu	
12	Organizowanie kursów i szkoleń dla osób poszukujących pracy	
13	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	
14	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych	
15	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	
16	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	
17	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	
18	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	
19	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	
20	Edukacja rodzin	
21	Pozyskiwanie środków unijnych na kwestie społeczne	
21	Wykorzystanie budynków gminy na nowe inwestycje społeczne	
22	Zwiększenie ilości imprez sportowych i kulturalnych	
23	Działania na rzecz aktywizacji społeczności gminy / wsi	

24	Zwiększenie ofert instytucji wspierających rodzinę	
25	Szersza oferta pożytecznego spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	
26	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej

.....
 DZIĘKUJEMY!

Wykaz skrótów

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GSRPS – Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – jednostka samorządu terytorialnego

KS – Klub sportowy

OPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO – ang. *Non-Governmental Organization* – organizacja pozarządowa

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Spis wykresów i tabel

<i>Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.....</i>	<i>12</i>
<i>Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.....</i>	<i>13</i>
<i>Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.....</i>	<i>13</i>
<i>Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.....</i>	<i>14</i>
<i>Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Konopnica (rok 2018). Podział według rodzajów działalności PKD 2007. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/.....</i>	<i>16</i>
<i>Wykres 6. Liczba mieszkańców Gminy Konopnica w latach 2016-2018 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/.....</i>	<i>18</i>
<i>Wykres 7. Ruch naturalny ludności w Gminie Konopnica w latach 2016-2018. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/.....</i>	<i>20</i>
<i>Wykres 8. Migracje ludności na terenie Gminy Konopnica w latach 2016-2019. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/.....</i>	<i>20</i>
<i>Wykres 9. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Gminy Konopnica w latach 2016-2020. Źródło: Dane UG Konopnica.....</i>	<i>24</i>
<i>Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....</i>	<i>42</i>
<i>Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2016-2020. Źródło: OPS Konopnica.....</i>	<i>43</i>
<i>Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....</i>	<i>45</i>

Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezdomności w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....	46
Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....	47
Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....	48
Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu i narkomanii w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....	50
Wykres 17. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....	51
Wykres 18. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu przemocy domowej w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....	52
Wykres 19 Liczba wszczętych procedur Niebieska Karta A przez pracowników socjalnych w latach 2016-2018. Źródło: Dane OPS Konopnica.....	53
Wykres 20. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu trudności adaptacyjnych po opuszczeniu zakładu karnego w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....	54
Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/	17
Tabela 2. Demografia Gminy Konopnica. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/	18
Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Konopnica. Źródło: dane GUS https://bdl.stat.gov.pl/	23
Tabela 4. Informacja dotycząca edukacji szkolnej i przedszkolnej w Gminie Konopnica w latach 2017 - 2020. Źródło: Dane UG Konopnica.....	24
Tabela 5. Liczba wydanych orzeczeń dla uczniów z Gminy Konopnica w latach 2016-2018. Źródło: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 7 w Lublinie.....	25
Tabela 6. Dane dotyczące opieki zdrowotnej N ZOZ Motycz.....	28
Tabela 7. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia. Źródło: dane OPS w Konopnicy.....	28

<i>Tabela 8. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną. Źródło: dane OPS w Konopnicy.....</i>	<i>30</i>
<i>Tabela 9. Świadczenia rodzinne wypłacone w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS w Konopnicy.....</i>	<i>30</i>
<i>Tabela 10. Świadczenia wychowawcze 500 + wypłacane w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS w Konopnicy.....</i>	<i>31</i>
<i>Tabela 11. Liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną ogółem w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS w Konopnicy.....</i>	<i>33</i>
<i>Tabela 12. Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego. Źródło: dane OPS w Konopnicy.....</i>	<i>33</i>
<i>Tabela 13. Świadczenia przyznane w zakresie realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Źródło: dane OPS w Konopnicy.....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 14. Liczba przestępstw zaistniałych na terenie Gminy Konopnica w latach 2016-2018. Źródło: dane Komisariat Policji w Beżycach.....</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 15. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....</i>	<i>41</i>
<i>Tabela 16. Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności dla mieszkańców Gminy Konopnica w latach 2016-2020. Źródło: PCPR w Lublinie.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 17. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Konopnica w latach 2016-2020. Źródło: GUS https://bdl.stat.gov.pl/.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 18. Stopa bezrobocia w Powiecie Lubelskim, Województwie Lubelskim oraz Kraju w latach 2016-2020. Źródło: GUS https://bdl.stat.gov.pl/.....</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 19. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2016-2020. Źródło: dane OPS Konopnica.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 20. Opieka nad dzieckiem i rodziną. Źródło: PCPR w Lublinie.....</i>	<i>49</i>
<i>Rysunek 1. Umiejscowienie gminy Konopnica w powiecie lubelskim w województwie lubelskim. Źródło: https://www.osp.org.pl.....</i>	<i>15</i>

ZARZĄDZENIE Nr...../2021
WÓJTA GMINY KONOPNICA
z dnia 28 kwietnia 2021r.

**w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych na temat Gminnej Strategii
Rozwiązywania problemów Społecznych na lata 2021-2030**

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) wraz z uchwałą Nr X/56/2015 Rady Gminy Konopnica z dnia 15 czerwca 2015r. w sprawie procedury określającej zasady i tryb przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Konopnica (Dz. Urzędowy Województwa Lubelskiego z 22 lipca 2015r, poz 2443) zarządzam, co następuje:

§ 1

Postanawia się przeprowadzić konsultacje projektu **Gminnej Strategii Rozwiązywania problemów Społecznych na lata 2021-2030**, na terenie Gminy Konopnica”.

§ 2

Konsultacje przeprowadzone są celem poznania opinii i uwag mieszkańców Gminy Konopnica dotyczących Strategii lub zaplanowanych w niej działań działań.

§ 3

Konsultacje będą przeprowadzone w terminie od dnia 6 maja 2021r. do dnia 13 maja 2021r.

§ 4

Gminna Strategia Rozwiązywania problemów Społecznych na lata 2021-2030 stanowi załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 5

1. Formą konsultacji jest złożenie w formie papierowej opinii co do treści projektu, o którym mowa w § 1.

2. Opinie przesyłane są na adres: Ośrodek Pomocy Społecznej w Konopnicy, Kozubszczyzna 127B, 21-030 Motycz lub na adres mailowy: sekretariat@opskonopnica.pl

3. Ogłoszenie o konsultacjach umieszczone zostaje na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Konopnicy.

§ 6

1. Konsultacje polegają na wyrażeniu opinii lub wniesieniu uwag do treści projektu wymienionego w § 1.

2. Zasięg terytorialny konsultacji obejmuje mieszkańców Gminy Konopnica.

§ 7

Opinie i uwagi niezawierające danych, o których mowa w § 6 lub złożone po upływie terminu zakończenia konsultacji nie będą uwzględniane w toku procedury legislacyjnej nad konsultowanym projektem, o którym mowa w § 1.

§ 8

Osobą odpowiedzialną za przygotowanie, udzielanie wyjaśnień i przyjmowanie opinii jest Kierownik Grażyna Zawadzka.

§ 9

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.